

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. ~ Broj 21.

Ljubljana,
21. maja
1931.Izlazi svakog četvrtka • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon br. 2543 • Račun kod poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Slet Sokolstva na Jadranu

Približavamo se sletu u Splitu. U redovima cjelokupnog jugoslovenskog Sokolstva vlada naročiti interes za ovu veliku sokolsku manifestaciju.

Posrestrine župe Sibenik-Zadar i Sušak-Rijeka proglasile su ovaj slet obvezatnim, a župa Mostar i Cetinje pozvale su svoja društva na sudjelovanje. Na taj način došla je ponovno do punog izražaja bratska saradnja naših primorskih župa, očeljena je stara srdačna sokolska veza od Sušaka do Cetinja. Zadaci i naši ciljevi identični su, imajući pred sobom jedinu i veliku istinu — punu slobodu naših obala, našeg mora...

Ovime je ovaj slet prešao svoj uži opseg i poprima oblik velikog sleta Sokolstva na Jadranu.

Produbljen osećaj jedinstvenosti našega naroda, podjednake ljubavi za svaki kutić svete zemlje, a nadasve pak za naš ponos, naš najljepši ukras — naš Jadran, dolazi do izražaja i prilikom ovoga sleta. Već danas možemo ispunjeni zadovoljstvom da navestimo, da se povodom našeg sleta spremaju brojni izleti milice braće i sestara iz cele Jugoslavije. Tako će se i ovom prilikom manifestovati velika istina u rečima našeg Kralja, da za nama ovde stoji cela ujedinjena otadžbina.

Naš slet će posetiti braća i sestre iz ostalih Saveza učlanjenih u Savezu Slovenskog Sokolstva, a mi ćemo biti naročito radosni videti u našoj sredini predstavnike slovenske braće: Čehoslovake, Poljake, Ruse i dr., da osete toplinu naše ljubavi i nepokolebljivu veru u snagu i budućnost Slovenstva.

Sletski dani.

Sletski dani obuhvataju tri grupe i to:

13. i 14. juna — srednjoškolska omladina,

20. i 21. juna — vojska i mornarica,

27., 28. i 29. juna — (glavni dani) Sokolstvo.

Pripreme za slet vrše se stručno i savesno, rešavajući se sve više i više ranijih oblika prigodnosti i časovitog oduševljenja.

Od poslednjeg župskog sleta u Splitu minulo je 5 godina. To je period vremena kroz koji smo prošli i trebali izdržati mnogo borbe i iskušenja, ali isto tako i vreme, u kojem smo dali dokaza visokog stupnja razvoja organizacije, izgrađenosti našega članstva i snage sokolskog duha. Ovaj period vremena poklapa se sa događajima odlučnog značenja u životu naše države i naši Sokoli mogu ponosno i otvoreno da podvuku, da se ni za čas, u momentima teških iskušenja, nisu pokolebali u svojoj veri u pobjedu sokolskih načela i jugoslovenske misli. Zato su se, sasvim prirodno, istoga časa našli puni svesti gradanske odgovornosti uz svoga Kralja pri zahvatu velikog dela ozdravljenja bolesnih državnih prilika i obnove duhovnog života zemlje.

Sokolski je rad svestran, konstruktivan, a za to težak i pun odgovornosti, uvek upravljajući načelom — po jedinac ništa — celina sve. Sadašnji slet treba da bude sinteza toga rada, treba da bude primetljiv korak napred. Naše Sokolstvo treba da u svim svojim emanacijama pokaže, da se nalazi u novoj fazi ispravnog provadanja načela organizacije. Potrebno je u tu svrhu učiniti i poslednji napor, gde to još nije dovršeno, da se sve mnogobrojne izradene sokolske vrednote privedu k jednoj punoj koordinaciji rada, da upregnu sva svoja nastojanja, pa da ovaj silni izradeni materijal dobije na sletu svoj zaokruženi oblik jedne jedinstvene gvozdeno celine.

Sletska značka.

Sletsku plakatu i značku izradio je naš veliki vajar Ivan Meštrović. Plaketa predstavlja strelce napetih lukova — vekovni stav naše rase u obrani svoga. Velika nacionalna i human misao Sokolstva, koju ono unaša u naš narod i u ove naše krajeve na Primorju, inspirisala je stvaralački duh velikog umetnika da joj dade uzvišen likovni izraz.

Sletska značka daje uobičajene povlastice te je sletski odbor već preko župa zatražio, da se prema broju prijavljenih obave naruče.

Značka stoji: za članove 25 Din, za naraštaj 10 Din.

Sletski plakati.

Za slet su izrađena dva plakata. Jedan je izradio akad. slikar br. Jozo Kljaković, prof. Umetničke akademije u Zagrebu. Plakat je vanredan umetnički rad, osobito snažnog delovanja, predstavlja divovsku snagu naše rase u obrani svoga mora. Drugi je izradio br. Zvonko Rakamarić, akad. slikar iz Sibenika. Predstavlja naše obale i more čuvane slogom i ljubavlju pomoraca, snagu i odlučnost Sokolova. Ovaj je plakat tiskan u većoj nakladi te će služiti kao plakat za ostale sokolske priredbe. Oba su plakata odlično reproducirana te se već razasliju društvima.

Povlastice na vožnji.

Generalna direkcija željeznica odobrila je povlasticu od 75% popusta na vožnji željeznicom. Ova povlastica važi od 10. VI. do 5. VII., dok posebna povlastica za inostrane Sokole važi do 15. VII. Naši Sokoli kupuju na polaznoj stanici uz prikaz legitimacije polovinu karte za Split sa kojom se besplatno vraćaju.

Za vožnju parobrodima također je zatražena povlastica, koja će iznašati pola cene.

Povlastice se postizavaju na temelju legitimacije i sletskog znaka, a dobivati će se preko sokolskih društava te event. preko »Putnika«.

»Soko na Jadranu«.

Prilikom sleta izići će posebno izdanje lista »Soko na Jadranu«, glasnik triju župa koje priređuju slet. Izdanje će biti vrlo opsežno, obogaćeno mnogim ilustracijama, a obraditi će istoriju cjelokupnog našeg Sokolstva na Primorju. Ovo će biti jedinstven prikaz učesnika Sokolstva u nacionalnoj borbi svijui naših primorskih krajeva.

Gradnja sletišta.

Sletišta se izrađuje na igralištu N. S. K. »Hajduk«. Grade se posebne tribine, sedalačkih mesta biti će oko 5000, dok je čitavo sletišta uređeno za 14.000 gledalaca. Oko sletišta uređene su garderobe za članstvo, slavnostna cesta sa paviljonima za prodaju i t. d.

Učestvovanje braće Čehoslovaka i Poljaka.

Učestvovanje braće Čehoslovaka na sletu predviđa se brojno. Organizaciju provodi posebna izletna komisija ČOS, a vodstvo izleta ima u rukama novi načelnik ČOS br. Agathon Heller. I iz bratske Poljske spremna se također delegacija, koju će predvoditi br. starosta Zamoyski i br. Samolinski, starosta župe u Grudziadzu (Pomorske).

Učestvovanje braće i sestara iz ostalih župa.

Upozorenje.

Prijave za slet stigle su iz svih župa Jugoslavije. Sletski odbor uputio je okružnicu svim bratskim župama da provedu organizaciju sleta u koliko postoji želja za učestvovanjem na sletu.

Preporučeno je da se to provede u najvećoj disciplinovanosti, jer će sletski odbor jedino za najavljene prijave i uredno učestvovanje moći da preuzme garanciju na nastambu.

Stavljeno je radi toga svim bratskim župama u dužnost, da provedu zaključak, da na slet smeju putovati samo oni, koji imaju kraj ili narodnu nošnju, iznimno vežbači mogu biti u građanskom odelu, jer bi inače obzirom na povlasticu navaliло mnogo izletnika iz unutrašnjosti, a tad bi bio ugrožen red sleta. Jedino za ovako prijavljene moći će se obezbediti sve nužno.

Dostavite na vreme prijave!

Mole se sve bratske župe, da čim hitnije dostave sletskom odboru ispunjene prijave.

Upute za slet.

Sve daljnje upute redovno će se štampati u »Sokolskom Glasniku« i u posebnom predletskom izdanju »Sokola na Jadranu«, koji će biti razaslan najkasnije 1. juna. — Zdravo!

HRVOJE MACANOVIĆ, (Zagreb):

Vežbajmo svestrano!

Mi u našem radu imamo sasvim određeni jedan zadatak: odgojiti telesno, duševno i duhovno narod. Narod je skup pojedinaca, dakle pojedince radi naroda. Savršeni pojedinci daju nam i savršeni narod, dakako ako svi ti pojedinci budu stremili zajedničkim idealima i nekom određenom zajedničkom cilju. Bez obzira na duševna i duhovna, pogledajmo telesna svojstva koja treba savršeni pojedinac. Kažemo da je telesno odgojen onaj, koji je zdrav, snažan i lep, koji je otporan bolestima, (a to ne znači isto što i zdrav) telesno spretn i okretan (može neko biti zdrav i snažan, a ne biti okretan), i svakako izdržljiv u naporu. Ta telesna svojstva uzgaja vežba i svestrani telesni rad. Sustavna i svestrana vežba. Pojedine vežbe imaju težište učinka na raznim svojstvima: neke su pretežno radi zdravlja, neke radi snage, neke radi veštine i okretnosti, neke radi lepote, ali sve moraju biti takve da razvijaju otpor bolestima i izdržljivost organizma na napore.

Otpor bolestima je posebna jakost organizma koja brani telo, a s njim i svu delatnost, svu radnu sposobnost pojedinca. Ako se ta zadaća telovežbe zapusti, lako može postati izveštačeno i sasvim promašeno sve nastojanje i sav trud. Jer što će lepota, pa i jakost i zdravlje pojedinca, ako nije izdržljiv u naporu i ako nije otporan bolestima. I kad bi se poredala po važnosti svojstva koja želimo telesnim uzgojem da razvijemo i jačamo kod pojedinca, onda bi otpor bolestima, zdravlje i izdržljivost, ustrajnost u naporu postavili u prvi red, a okretnost snagu i lepotu u drugi. To se dakako ne može niti sme deliti u pravilnom i sustavnom telesnom uzgoju, ali prednjaci moraju sa te tačke gledišta da podu kod svakog rada na telesnom uzgoju.

Ustrajnost i otpor bolestima prilično je zapuštena karakteristika u našim Sokolanama. Moglo bi se reći da je to najkrupnija i najveća pogreška u našem telovežbenom radu i svakako jedna neprirodna i nelogična stvar. To liko napora da stvorimo zdrav, snažan, lep i okretan naraštaj, a zapuštamo ustrajnost i otpor bolestima, učvršćivanje organizma. To je zbilja jedna važna i značajna stvar.

Ovo nebi bilo teško ni dokazati. Samo nekoliko primera: kategorije naraštaja koje mesecima vežbaju sastave za akademiju kod zatvorenih prozora u prašnoj dvorani, može biti da stiču smisao lepota, razvijaju snagu i veštinu, ali teško da dobiju ustrajnost, otpor bolestima i zdravlje. A imamo mnogo društava, i previše njih, koji samo vežbaju za akademije i samo u zatvorenim dvoranama.

I do sada imali smo na sletovima svestrane utakmice. Slučaj beogradskog sleta najbolje tumači. Ispitujući naraštaje i članstvo doznalo sam ono što se dakako po rezultatima očito i videlo: dok je većina njih marljivo trenirala u dvorani proste vežbe i vežbe na spravama, bio ih je ogroman broj, koji su na samom sletu prvi put bez ikakvog treninga i bez pokusa trčali, skakali i bacali kuglu. Opet isti slučaj kao i kod onih, koji vežbaju samo za akademije. U dvoranama u zatvorenim prostorima, pogotovo leti ne može se uspešno polučiti glavna svrha telesnog uzgoja: zdravlje i otpor organizma.

Kad sam predložio zboru načelnika da za godinu 1931. propiše takve utakmice, koje će prisiliti sva društva da vežbaju i treniraju na otvorenom — na letnjim vežbalistima, desilo se, da je mnogo njih smatralo trčanje na 1500 metara napornom i preteškom utrkom za naše članove. Istina je, 100 metara može se trčati na sletu i na utakmicama bez treninga i bez ikakve pripreve, a 1500 se ipak ne može. Ali to ne znači da naši članovi nebi lakoćom i uz veliku korist svladali i taj relativno vrlo laki zadatak, dakako kad bi to i pre utakmice pokušali i sustavno vežbali.

I danas još čujem od mnogih naših prednjaka, i to dakako samo od onih koji nisu nikad ni pokušali trčati na 1500 metara, ili su to pokušali bez ikakvog treninga, da taj napor naš vežbači neće moći da svladaju. Vrlo loše mišljenje o nama i našem telu-

nom uzgoju, o sebi i svom radu imaju ta naša braća. Ali to je isto tako smešno, kao kad se buni onaj, koji nikad nije bio na spravi, da mu je propisani sastav za utakmice pretežak, jer ga ne može iz prvog pokušaja da izvede. I dok se niko, baš niko ne buni što moramo za vežbe snage i veštine na spravama potrošiti nekoliko meseci marljivog spremanja i treninga, dok se nitko ne buni na vežbe spretnosti i ravnoteže, čude se neki na preteški program atletike, koji istina zahteva marljivi trening, ali najviše mesec dana rada. Jer nakon osmog ili desetog treninga (računajući po dva treninga sedmično) moći će svaki naš zdravi vežbač da lakoćom pretrči 1500 metara. I tim ustrajnim vežbanjem steći dragoceno svojstvo izdržljivosti u dugotrajnom i prirodnom naporu trčanja.

Princip našega rada je svestranost. To se ističe na svakom koraku. Nećemo samo telesni uzgoj, niti samo duhovni i duševni, hoćemo izjednačeno delovanje. Tako isto i kod vežbanja: skupno i svestrano. Ali ipak u primeni pravimo krupne pogreške specijalizacije. Imamo mnogo izvršnih spravaša koji uopće ne vežbaju proste vežbe (njima to »ne ide«), obratno imamo

mного izvršnih vežbača ritmičkih sastava i prostih vežba koji dolaze u Sokolanu od akademije do akademije (njima opet sprave »ne idu«). Imamo mnogo izvršnih takmičara i prvaka kojima je pretrčati 1500 metara velika teškoća i vrlo neprijatna vežba.

Hoćete li još primera? Ima ih dovoljno. Stručnjaci, i oni koji nas kritikuju, (ne ovako u dobrim namerama kao ja) nalaze još i drugih stvari. O tome svemu energično moramo voditi računa. Sokolstvo ne sme da bude u primeni sasvim drugo nego u teoriji, i ne sme da se oduševljava i zadovoljava lažnim uspesima.

Ne samo u nekim, već u svim Sokolanama moraju se vežbati svestrano sva svojstva. I otpor bolestima, i ustrajnost uz snagu i veštinu. Nikako ne smemo dozvoliti da našim vežbačima (radi nedovoljnog treninga) bude trčanje na 1500 metara problem. Izvedimo sve kategorije na zrak, na vežbaliste i intenzivno nadoknadimo propušteno.

Prednjaci i načelnici neka dobro o ovome promisle. Njihova je uloga odgovorna i ozbiljna. Od njih, od nas zavisi, da li će sokolski sustav telovežbe i u primeni biti svestran i koristan kao što je u teoriji. Od nas zavisi, hoće li naši vežbači biti snažni i spretni, od nas zavisi njihova ustrajnost, zdravlje i otpor bolestima. Program 1931. zahteva sva ova svojstva, i na utakmicama videće se koliko je koji načelnik pazio na vežbanje ustrajnosti, na vežbanje atletike na otvorenom.

Sokolstvo i škola

1. Kako je Sokolstvo opšte narodna uzgojna organizacija, to mora da bude u najužoj vezi sa onom državnom organizacijom, kroz koju mora obavezno proći ceo naš narod, i kojoj je također zadatak opšte narodno vaspitanje, a to je osnovna škola.

Osnovna škola treba da u svome delokrugu i u svakoj zgodi, kojih ima dosta, upozna mladež sa zadaćom, koju Sokolstvo vrši u narodu, da u njoj budi za Sokolstvo interes, da joj Sokolstvo omili i da oseti težnju i potrebu da u Sokolstvo stupa.

Sokolstvo mora osnovnoj školi pružiti sva moguća sredstva, kako bi ona mogla postići gornji zadatak. Neka joj ustupa svoje prostorije i sprave.

Ako škola, koja nema stručno obrazovanih učitelja za telesni uzgoj, zamoli Sokolstvo za tehničku pomoć, neka joj sokolska društva idu na ruku i neka odrede prednjake, spremne za vežbanje omladine, da pomažu pri vodstvu školske telovežbe. Dok osnovna škola ne bude imala sokolski vaspitane nastavnike, treba da Sokolstvo održava specijalne tečajeve za nastavnike osnovnih škola.

Da osnovna škola dobije sokolski vaspitane nastavnike, ima da se u svakoj učiteljskoj školi kroz sve godine uči o Sokolstvu u teoriji i praksi i da se tako još u školi svaki nastavnički kandidat upozna sa Sokolstvom. Na učiteljskim školama neka bi — sem nastavnika gimnastike — delovali također i takovi nastavnici, koji poznaju sokolsku ideju, organizaciju i prosvetu.

2. Telesni uzgoj u srednjim i stručnim školama ima da se provodi po sokolskom sistemu. Kako osnovna tako i srednja škola treba da školsku mladež upozna sa zadacima Sokolstva

u opšte, a specijalno sa zadaćom u našem narodu i da kod mladeži budi volju za Sokolstvom, kako nebi bilo ni jednog učenika srednje i stručne škole izvan redova sokolske omladine. Dok se to ne postigne, pošto u srednjim školama u VII. i VIII. razredu nema gimnastike, treba da se učenici tih razreda upućuju u sokolsko društvo.

3. Da bi nastavnici srednjih škola mogli mladež sokolski vaspitati, potrebno je, da i oni imaju dovoljnu spremu za telesno vaspitanje i poznavanje sokolskog sistema. Da se to postigne, treba telesni uzgoj podići na visinu nauke i na univerzitetima osnovati katedru za nauku o telesnom uzgoju i Sokolstvu i obvezati svakog studenta filozofije, da kroz četiri semestra sluša predavanja o telesnom uzgoju i Sokolstvu, a oni, kojima to zdravlje dopušta, da za to vreme praktično rade u kojoj sokolani.

4. Da se sve to tačno uzmogne provesti u svim školama, ima se u ministarstvu prosvete obrazovati odeljenje za telesno vaspitanje i Sokolstvo te u to odeljenje postaviti ljude, koji potpuno poznaju teoriju i praksu telesnog uzgoja kao i Sokolstvo i školsku organizaciju.

5. Analogno tome, kod svake baštinske uprave osnivaju se slična odeljenja sa isto tako kvalifikovanim činovnicima.

6. Uz sve sadanje osnovne i srednje škole trebalo bi izgraditi gimnastičke dvorane i letnja vežbalista, a u buduću kod novogradnja osnovnih i srednjih škola posvetiti osobitu pažnju prostorijama i vežbalistima za telesno vaspitanje mladeži.

(Iz knjige »Putevi i ciljevi«)

Pozdravi Saveza SKJ

Rečica. Molimo bratski Savez da sa našeg prvog sastanka i osnutka sokolske čete uputi i podastre najtoplije sokolske pozdrave prvom našem Sokolu Njegovom Veličanstvu Kralju. Da živi Njegovo Veličanstvo Kralj Aleksandar I. i uzvišena Dinastija Karađorđevića! Starešina Sokolske čete Sisljavić Doleško Andrija.

Rečica. Okupljeni na prvom sastanku i osnivanju sokolske čete pozdravljamo bratsko starešinstvo sa molbom da podnese najtopliji bratski pozdrav dičnom starešini Njegovom Visočanstvu prestolonasledniku Petru. Starešina Sokolske čete Sisljavić Doleško Andrija.

Privlaka. Sokolska četa Privlaka, društvo Vinkovci, sa svoje prve sokolske skupštine šalje svom uzvišenom starešini srdačne i iskrene želje da ga Bog mnogo i dugo poživi uvijek zdrav i krepka na ponos i diku svega Sokolstva i mile nam otadžbine Jugoslavije! Uz sokolski Zdravo! Starešina Vujnović.

Glazba za proslje vežbe članica SKJ za Prag 1932.

KLAVIRSKI IZVADAK može se odmah naručiti kod Jugoslovenske Sokolske Matice, Ljubljana, Narodni dom. Note za duvačku glazbu izići će još tokom ovog meseca.

Sednica odbora ČOS

U subotu 16. o. m. sastao se u Pragu u Tyrševom domu odbor ČOS na svoje proleto zasjedanje. Ova sednica znači početak nove dobe u istoriji čehoslovačkog Sokolstva, jer su na njoj izabrani novi načelnik, nova načelnica i sva tri nova zamenika starešine ČOS. Naročito značenje dobila je sednica i zbog toga, što su na njoj pristupili i izaslanici 28. pešadijskog puka, koji je u znak svog bratstva prema ČOS poklonio čl. Sokolstvu umetničku sliku akad. slikara Paške.

Sednici je pretsedavao brat dr. Josip Scheiner, koji posle dužeg odmoru opet vodi čehoslovačko Sokolstvo. Od slovenskih sokolskih organizacija bili su zastupani: za jugoslovensko Sokolstvo brat dr. Riko Fux i načelnica Saveza SKJ sestra Elza Skalarjeva, za poljsko Sokolstvo načelnik poljskog Saveza brat Jan Fazanowicz i njegov zamenik brat Sulikowski.

Posle uvodnog govora brata dr. J. Scheinera bila je odana počast umrlim sokolskim radnicima, naročito prerano umrlom zameniku starešine bratu dr. Karlu Helleru i pesniku Viktoru Dyku. Načelniku ČOS bratu dr. Jindřichu Vaničku poslan je pozdravni telegram.

Izveštaji funkcionera objavljeni su u naročitoj knjizi.

U nedelju bilo je najpre primljeno nekoliko predloga pretsedništva ČOS, a nato se prešlo na izbor. Za starešinu Čehoslovačke obce sokolske bio je ponovo izabran brat dr. Josip Scheiner, za njegove zamenike pak braća: dr. St. Bukovský, dr. Vl. Fleischmann i Josef Truhář. Za načelnika je izabran br. dr. Agathon Heller, za načelnicu sestra Marija Provaznikova, za prosvetara Ant. Krejčí. Od starih članova pretsedništva bila su ponovo izabrana sledeća braća: bivši zamenik starešine Frant. Mašek, Ant. Formančík, dr. Miroslav Klinger, dr. R. Kravák, Fr. Kudela, Vl. Müller, M. Petru, Karel Schwarz, dr. Juraj Slávik, dr. Aug. Šip, Martin Šmírák, V. Voudrak, dr. K. Weigner i sestra Božena Stýblová. Od novih lica izabrana su u pretsedništvo sledeća braća i sestre: Fr. Bartou, Vlasta Boučková, dr. Eugen Dosoudil, dr. Jan Keller, dr. Boh. Klavdivo, Fr. Lasovská, dr. Ad. Němeček, dr. Aug. Pechlat i Fer. Pechlátová. Danije je izabrano šest članova nadzornog odbora, u kome je novo birani brat Ed. Mařík. U sud časti izabrana su braća: Fr. Beránek, Fr. Liska, dr. Fr. Procházka, Vinc. Štěpánek, dr. Jar. Urban i sestra Milada Malá.

Iz pretsedništva ČOS istupili su: bivši načelnik br. dr. Jindřich Vaniček, bivša načelnica sestra Milada Malá, bivši zamenik starešine br. Vinc. Štěpánek, bivši dugogodišnji tajnik br. Jar. Urban, br. Fr. Liska i sestra Olga Fučíková.

Nova pravila ČOS

Čehoslovačka obec sokolska dobila je nova pravila. Da se s njima upoznaju i naše Sokolstvo, donasmo ekscerpt iz članka br. dr. Kraváka »Što bi morao znati svaki Soko iz novih pravila ČOS«:

I. ČOS je vrhovna organizacija čehoslovačkog Sokolstva u Čehoslovačkoj republici i na s strani. Naziva se: »Čehoslovačka obec sokolská«. Kad toga se samo prva reč piše velikim početnim slovom. »Čehoslovačka« naziva se već od 1920. god. te je pogrešno, ako se o njoj govori ili piše kao o »Češkoj« obci sokolskoj. Zvanična kratica naziva je ČOS (bez tačka) ili Obec (sa velikim o).

Službeni jezik Obce je čehoslovački, t. j. čeština i slovaština. Znak Obce je ptica soko s geslom »Tužme sel«.

Sedište ČOS jest Prag.

II. Cilj ČOS je prema § 2 raditi na podizanju telesnih i moralnih snaga čehoslovačkog naroda u Tyrševom i Fügnerovom duhu te delovati na razvoj Sokolstva u Čehoslovačkoj republici i na strani, naročito među Slovenima. Delokrug Obce, dakle, nije samo čl. republika, već i ostale evropske i vanevropske države. Od čehoslovačkih sokolskih društava i župa sa znanjem ČOS postoje van je samo društva i župe udružene u Savezu čehoslovačkog Sokolstva u Americi, koji čine Američka obec sokolska i Telo-vežbačka slovačka jednota Sokol; taj

Savez udružuje češko i slovačko Sokolstvo u Udruženim državama severoameričkim.

Ostala čl. sokolska društva u inostranstvu združuje sa ČOS Zagranična župa i Austrijska župa.

III. Predmet staranja ČOS jesu i društva, mada članovi ČOS mogu biti samo župe, t. j. udruženja sokolskih telovežbačkih društava. Nije treba da su to samo češka i slovačka društva, već mogu biti n. pr. i ruska, poljska i druga društva. — Župa gubi pravo da bude član ČOS, ako za člana primi društvo koje nije telovežbačko ili koje propagira druge ideje, a ne Tyrševe i Fügnerove, ili ako za člana primi pojedinca. Isto tako ne mogu biti članovi Obce pojedinci ili društva, već samo župe.

IV. Kako je župa udruženje društava, koja su samostalne pravne osobe, tako je ČOS udruženje župa.

Župe nisu samo organi ČOS, već udruženja sa vlastitom pravnom egzistencijom, koja u svom delokrugu rade potpuno samostalno.

V. ČOS ima sledeće organe: glavnu skupštinu, odbor (výbor), pretsedništvo sa načelništvom članova i članica te sa pretsedništvom prosvetnog odbora i gospodarski nadzorni odbor. Ulogu, koju u društvima i župama vrši glavna skupština, u ČOS u pogledu izbora vrši odbor. — Odbor ČOS sastaje se dvaput godišnje: na proleće i na jesen.

Glavna skupština ČOS saziva se samo u slučaju potrebe.

VI. Odbor (výbor) čine pretsedništvo i izaslanici župa. Župe su u odboru zastupane prema broju članstva društava i to po stanju od 31. decembra one godine, iza koje će se vršiti izbori za odbor.

Župe do 6000 članova biraju jednog izaslanika i dva zamenika, župe od 6001 do 12000 članova dva izaslanika i dva zamenika, još veće župe tri izaslanika i tri zamenika. Župski izaslanici ili njihovi zamenici mogu biti samo članovi župskog pretsedništva. Bira ih župska glavna skupština.

Pretsedništvo sačinjavaju starešina, tri njegova zamenika, načelnik, načelnica, prosvetar i 23 člana. Članove pretsedništva bira odbor. Funkcioneri ili članovi pretsedništva ne mogu zastupati župe u odboru.

Funkcijsko doba svih tih organa traje dve poslovne godine. Poslovna godina počinje 1. januara i svršava 31. decembra.

Novost u novim pravilima ČOS su počasni članovi odbora. Imenuje ih odbor na predlog pretsedništva.

VII. Glavna skupština rešava načelna pitanja.

VIII. Zaključak, da se Obec razilazi, može doneti samo odbor i to sa tri četvrtine glasova.

Slet poljskog Sokolstva u Francuskoj

Poljska sokolska dzielnica u Francuskoj priređuje 15. augusta o. g. svoj V. slet u Oigniesu u južnoj Francuskoj. Za ovaj slet, koji nije obavezan samo za poljska sokolska društva u Francuskoj već i za društva u Belgiji i Holandiji, vlada veliko zanimanje i već se je sada za učestvovanje prijavio veći broj francuskih gimnasta.

Bugarski »Junaci« nude Italijanu Ricci-u počasno pretsedništvo

Sofijski listovi doneli su ovih dana iz Mletaka vest, da su pre otvaranja gimnastičkih natecanja međunarodnih ženskih gimnastičkih udruženja predstavnici bugarskog udruženja »Junaci« i to dr. Barok i dve dame predložili fašističkom potsekretaru za fizičku kulturu Ricci-u, koji je prisustvovao natecanjima, počasno pretsedništvo udruženja »Junaci« i podneli mu počasne znakove toga udruženja za federalnog fašističkog sekretara. Ricci je uz veliko odobravanje izrazio svoje ushićenje nad disciplinom bugarskih »Junaka«.

Iz godišnjeg izveštaja tajnika Saveza SKJ

(Konac.)

Već sa pripravama za I. svesokolski slet započeli smo da se spremamo i za daljnji naš nastup, a to su bila natecanja za deseto međunarodno gimnastičko takmičenje u Luksemburgu. Ponosni na stare tradicije prijateljnih olimpijada i međunarodnih utakmica, sa kojih smo poneli svetski šampionat, nismo mogli a da se i ovaj puta ne pojavimo u međunarodnoj areni u cilju da taj šampionat zadržimo i dalje. Oduševljeni i spremni upustili smo se u žilavu borbu i uspešili smo, jer je naš brat Joža Primožič osvojio častni naziv šampiona. No na veliku tugu ne samo našeg celokupnog Sokolstva, već i čitavog naroda, ovu veliku pobjedu iskusili smo životom našeg vrednog i nadobudnog brata Antuna Maleja, koji je kao sokolski borac za slavu otadžbine eto žrtvovao i svoj vlastiti život. Celo naše Sokolstvo na glas o njegovoj smrti zavilo se u crno i iskrenom tugom u sreću osećalo je težak udarac, koji nas je snašao. S nama jednako osećali su i ostali bratski sokolski Savezi koji su nam priposlali izražaje svoje tople sućuti. Svima njima bratska hvala, a pokojnom bratu Maleju večna slava i spomen u našim redovima!

Dosledni svemu u održavanju veza sa bratskim narodima zastupanim u Međunarodnom gimnastičkom savezu, sudelovali smo 50 godišnjici osnutka Saveza belgijskih gimnasta u Antversu, kojem je zgodom delegat našega Saveza brat II. podstarešina Paunković predao iz bronza krasno modelovanu pticu Sokola na mramornom postamentu i položio venac na grob belgijskog Neznalog Junaka.

Svesni toga da kao nacionalna organizacija imamo da držimo budnu svest širokih slojeva naroda i da se ne odričemo naše braće, koja se danas nalaze van granica naše teritorije, na glas da se s onu stranu Karavanka sprema proslava 10 godišnjice korušskog plebiscita, a sa tendencijom koja je sve pre nego prijateljska spram našega naroda, odredili smo da sva sokolska društva u našoj državi prirede akademije sa primernim nagovorom ili predavanjima o koruškim Slovenima. Ovakav poziv urodio je lepim rezultatom i možemo konstatovati utešnu činjenicu, da se većina naših društava odazvala ovome pozivu te na jedan doista bratski i patriotski način manifestovala se punoća osećaja do braće van granica naše države. To isto, ako i u manjoj meri, pokazali smo u momentu izvršenja tršćanske tragedije, kad su mesto naš progovora braća čehoslovački Sokoli, šta više i čitava čehoslovačka javnost.

Naše patriotske osećaje manifestovali smo i 6. septembra prigodom osvećenja i predaje novih pukovskih zastava. Tu priliku izrabili smo, pošto su na okupu bili svi župski starešine, da provedemo smotru stanja i prilika u svima našim sokolskim župama, pa su nam referati, koje su oni podneli na ovome sastanku, bili dragoceni materijal za naš budući rad.

Vremenom sve više i više počela se osećati potreba da od prvog organizatornog koraka u našoj organizaciji podemo dalje na drugu etapu, a to je bilo, da se donesu deciderane deklaracije o vrlo važnim pitanjima, koja dodiruju naše Sokolstvo, kao što su: Sokolstvo i vera, Sokolstvo i škola, Sokolstvo i selo, Sokolstvo i vojska i t. d. Općenito za bazu ovoga rada uzelo se u izradu sav materijal, koji je bio predviđen za treći sokolski sabor. I pristupilo se radu, pa se konačno odlučilo, da se sav taj materijal sredi u naročitom delu, koji će nositi naslov »Putevi i ciljevi Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije«. Uveren sam, da će ove deklaracije blagotvorno delovati na čitav naš narod, jer će se iz njih videti, da je naše Sokolstvo nošeno velikom idejom, koja služi samo narodu i državi. Uporedo s time započeli smo i reorganizacijom na administrativnom polju Saveza. Općenito opaža se u ovoj grani rada napredak na bolje, ali će još trebati mnogo truda i napora, dok se sve to uredi i sredi, kako bi posvema odgovaralo novim potrebama. Da nam se posao na ovome polju što više olakša i da upoznamo stanje i potrebe naših župa, opetovano puta tražili smo iscrpive izveštaje, a proveli smo i reviziju svih župa, pa nam je sabrani materijal dragoceni putokaz

zom u našem radu za budućnost.

I tako celo vreme ove godine dana ne mirujući, već konsekvntni onoj našoj, da u sokolskim redovima ima da vlada večno pokretanje kao vidan znak našeg života i rada, a u drugu ruku da naglasimo postojanost i važnost našega gesla »Vernost za vernost« i da se odužimo braći Čehoslovacima za njihova zauzimanja povodom fašističkih napada na naše Sokolstvo organizirali smo 28. oktobra u čitavoj državi čehoslovački praznik, koji je mal ne bez razlike proslavljen u svim društvima našega Sokolstva. Na ovim proslavama jasno se zametilo da zgrada slovenskog sokolskog bratstva nose jaki, nepokolebivi temelji, koji su sažidani u našim dušama i koje ne može da razdruži nikakova sila ovoga sveta.

Konačno započeli smo i sa pripravama za proslavu našeg sokolskog praznika dana 1. decembra, jer smo odlučili da taj dan ostane za večita vremena najznačajniji dan istorije jugoslovenskog naroda.

Evo, u svemu dosadašnjem izloženom jasno sam ocrtao na kojim poljima i u kojim smerovima kretao se naš rad u prvoj godini života. Mi iz svega vidimo, da je čitav taj naš rad bio usredotočen na dve glavne zadatke: na unutrašnju organizaciju samoga Saveza u svim njegovim područjima i na organizaciju i provedbu svesokolskoga sleta. Ove dve glavne zadatke morale su se, po diktatu samoga vremena, rešavati uporedo i to jednim brzim — i nezadrživim tempom. One su bile jedna na drugu tako navezane, stajale su u takovom odnosu, da bi svaki manjak i nedostatak u rešavanju jedne znatno i štetno uticao na uspeh druge. Trebalo je to odmah uočiti i latiti se jednog teškog i ogromnog rada, koji je, pored žrtava, namicao i veliku odgovornost. I to se učinilo. Naravno ne sme se smetnuti s uma ni onaj sa prelazom JSS u SKJ u glavnom nenarušenoj kontinuitet rada, koji je u mnogočemu doprineo, da se nove zadatke rada izvrše sa takovim uspehom.

Nepobitno je, da sokolska ideja u našem narodu zauzima silnog maha i da se ljubav prema Sokolstvu širi u svim slojevima naroda, naročito pak na selu. Ovom uspehu jačanja svoje vlastite snage prinosi najviše baš samo Sokolstvo intenzivnim radom u svojim sopstvenim redovima. Dakle, propagandna inicijativa proizlazi iz njega samoga, nalazeći u današnjim našim središnjim državnim prilikama jakog oslonca za svoj nesmetani korisni nacionalni rad i uslova za vlastiti uspešni razvitak.

Medu ostalim krupnim pitanjima, naročita pažnja posvetila se rešenju jednog od najvažnijih pitanja, a to je uzgoj jednog doličnog kadra spremnih i valjanih sokolskih prednjaka. Kako je to zaista os okosnica sokolskoga rada to je, pored velikog broja prednjaka tečaja, koje su u roku ove godine održale mnoge župe i društva, Savez organizovao i dve prednjačke škole: jednu za članove u Mariboru, a drugu za članice u Ljubljani. Ove obe škole biti će od velike koristi za naše Sokolstvo, jer će se njima namaknuti lep broj spremnih prednjaka i prednjačica, za kojima danas vapi svako društvo i svaka župa.

Ništa manje nije važno pitanje sanacije naših opterećenih sokolskih domova, kojemu je Savez posvetio svu svoju pažnju i koje će svojim povoljnim rešenjem našim jedinicama pružiti veliku mogućnost nesmetanoga rada i razvoja.

I sokolsko-prosvetnom radu posvetila se potrebna pažnja. Savez je prema svojim direktivama uspeo, da se u našim jedinicama i u tom pogledu razvija sve to jača delatnost, a Savezni prosvetni odbor, sretan u svome sastavu, razvio je najintenzivniji rad, posledice kojega rada danas se blagotvorno osećaju na sve strane.

Uvažujući neocenjivu vrednost štampe, naročito u propagandnom i uzgojnom smeru rada, Savez je naročitu pažnju posvetio razvijanju naše vlastite sokolske štampe, naših sokolskih listova. U tome pogledu kročili smo napred, jer je zvaničan organ »Sokolski Glasnik« pretvoren u tednik, listovi za naraštaj i decu »Sokolčić« i »Naša Radost« zaobjeli se u no-

vo ruho, dok smo tehnički organ promenili imenom u »Soko«, a sada evo pokrenuli smo i list »Sokolska Prosveta«, jer se je znatno osećala potreba ovoga lista. Manje je bila razvijena sokolska štampa po ostalim župama, dok se u bivšem JSS nizao čitavi red raznih sokolskih vesnika i glasnika; za danas izdaju svoje listove tek Sokolska župa Split i Sokolsko društvo u Đakovu, dok periodički tu i tamo izade po koji broj »Sokolskog Vesnika« župe Celje.

Sada u glavnom čitavi rad kreće se u pripremanju programskog rada za iduću godinu, kao i u sustavnom spremanju za proslavu stogodišnjice rođenja utemeljača Sokolstva dra. Miroslava Tyrša i za slet, koji će se tom prigodom održati u Pragu 1932. god.

Jak sokolski zamah u domovini našao je svog odjeka i van granica države, pa su se počela osnivati i takozvana zagranična društva, a u prvom redu prednjači netom osnovana Sokolska župa u Parizu sa 8 društava, pa društvo u Detroitu u Severnoj Americi, Buenos Aires i Paternel u Južnoj Americi, koji su se svi izravno javili u članstvo Saveza. U Severnoj Americi možemo očekivati u skoro vreme jak razmah našeg Sokolstva, a čemu je u velike pomogao naš prošli slet.

Inače izvršni odbor Saveza posvetio je sve svoje sile tome, da u svakom pogledu zadovoljava opravdanim potrebama župa. Posao koji svladava, obilan je, šta se najbolje vidi iz toga, da je u prošloj godini održao 23 sednice, na kojima se raspravljalo o svim pitanjima, koja tangiraju naše Sokolstvo. No taj ogroman posao još se bolje razabire iz delovodnog protokola savezne kancelarije, koji iskazuje, da je prošle godine, neuračunavši ni jedan sletski akt, rešeno 4268 akata, a ove godine do danas 1419 akata, dakle posao koji svladava inače čitavo jedno nadležstvo. No taj posao trebaće svakako reorganizirati, jer nije zadatak samo da se radi u smeru rešavanja potrebnih akata, već treba raditi i inicijatorno, što danas s razloga pre navedenih nije bilo moguće u potpunoj meri. Koliko se moglo činilo se sve punom merom, a dokazom je tome činjenica, da se u godinu dana rada izdalo 84 okružnice, kojima su se župama, odnosno preko njih društvima davale razne upute i naredbe u organizatorno-administrativnom pogledu.

Naš rad u prošloj godini u velike je podupirala celokupna štampa naše države. Naročito za vreme sletskih priprava, kao i obdržavanja samoga sleta, pojedini listovi upravo su se natekali koji će se od njih više staviti u službu uzvišene sokolske ideje. Mi im na ovaj svesrdnoj potpori izričemo najusrdniju hvalu uz koju odmah vežemo našu molbu, da nas i u budućće podupru u našem radu i u našim nastojanjima.

U saveznoj upravi došlo je i do nekih promena. Odstupio je bivši načelnik brat dr. Murnik, a na njegovo mesto imenovan je brat Bajželj. Jednako su popunjena i mesta zamenika načelnika i zamenika načelnice, dok su razrešeni članstva uprave braća Vandelović i dr. Silvije Matulić, a kao novi član uprave imenovan je brat Mihajlović.

Eto, iscrpio sam sve šta sam držao da je potrebno da se iznese, kako bi se video naš rad. Trebalo je da spomenem i neke mnogobrojne greške, koje sprečavaju naše organizacijsko delo, ali te greške puštam na stranu, jer gledam na to da nam se organizacija naglo širi, a da i proučavamo samo pitanje vaspitanja administrativnih sila, nastojaćemo da to pitanje povoljno rešimo. Za sada tek upozoravam, da treba pristupiti što žilavijem radu, jer hitno i konačno rešenje sviju organizacijskih pitanja od životne je važnosti za daljnji razvoj naše organizacije. Naglašujem, da se župe moraju osvojiti na vlastite noge u svojem radu i tako rateretiti upravu Saveza, kako bi se ona lakše mogla posvetiti rešavanju većih, načelnih pitanja. U društvima i župama potrebna je unutarnji intenzivni rad, a naročito rad oko uzgoja članstva, naraštaja i dece. Ne treba nam sokolskih fraza, nego sokolskog rada i sokolskog života. Podignuti moramo agitacioni rad u svim društvima, jer nije dosta da se o našem Sokolstvu samo govori, nego treba sokolski raditi i živiti. Uzoran sokolski rad i uzoran sokolski život to su najjače privlačive sile što vežu i množe redove Sokolstva. Mi trebamo plemenitog oduševljenja, koje mora svaki pojedinac širiti u svojoj okolini živim primerom, treba nam lju-

bavi za teški rad i stalne istrajnosti, kako bi naš narod osposobili za svaku borbu i učinili ga sposobnim za svaku žrtvu.

Ovim izlaganjem možda sam i suviše optimistički gledao na našu stvar. No izložio sam prilike u formi, kakove sam vidio kod rada sa željom, da bi naredne godine odstranili iz naše organizacije sve nedostatke, a u čvrstoj veri i osvedočenju, da je jezgra naše sokolske organizacije tvrda i zdrava, pa da će svladati sve poteškoće i zapreke, sa kojima se imamo boriti. Samo u istrajnom, napornom i požrtvornom radu leži naša velika budućnost.

Kao čedo svoga naroda, izniklo iz njega i sraslo s njegovim životom, naše Sokolstvo, oličeno danas u Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije, odnijelo u gorljivoj ljubavi prema svome Kralju, svome Narodu i svojoj Otadžbini,

ljubomorno čuva najveće naše tekovine, slobodu i jedinstvo svoga naroda i svoje otadžbine, taj najsvetiji zalag sreće, veličine i napretka Naroda i Države. Ono je s toga bilo i ostaje najizrazitiji branitelj i širitelj jugoslovenske misli i bezkompromisnog integralnog Jugoslovenstva. Verno svojim sokolskim načelima naše Sokolstvo je najgorljiviji pobornik velike misli sokolskog bratstva i uzajamnosti među slovenskim narodima. To je njegov neporušivi deo programa, to su njegovi najsvetiji ideali.

Gledajući ponosno na svoj uspešni i plodni rad u minuljoj godini, naše Sokolstvo sigurno i odlučno stupa na prag nove radne godine, svesno, da će sa njega ugledati još lepšu i sa još sjajnijim uspesima okrunjenu svoju budućnost. — Zdravo!

ANTE BROZOVIĆ.

I. tečaj lake atletike Saveza SKJ

U Zagrebu održan je 8.—14. maja prvi tečaj atletike Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Tečaj je vodio savezni referent za atletiku i plivanje, član tehničkog odbora Saveza br. Hrv. voje Macanović. Pomagali su mu br. Vladimir Janković (tajnik i blagajnik tečaja), Miroslav Dobrin, dr. Živko Prebeg, Niko Rosi, Vojislav Čurčić i dr. Veljko Narančić. Svrha ovog prvog saveznog tečaja atletike bila je, da se teoretski i praktički prođu propisane vežbe atletike naraštaja i članstva za ovu godinu. Osim toga, nastojalo se da se uvede jedna opća metoda rada na letnjem vežbalištu i da se tečajnici usposobe za suce i sudkinje lake atletike.

U tečaj poslale su svoje prednjake i prednjačice sve župe SKJ osim župa: Banjaluka, Bjelovar, Kragujevac, Kranj, Sarajevo, Skopje i Užice. U

teorije održavan u dvorani. Tečaj je počeo prijavom u petak 8. maja posle podne. Braća bila su raspoređena u stanove »Palace« Hotela i svratišta »Kovača«, sestre u »Imperial« Hotelu. Prehrana svih članova bila je kod »Kovača«, a sestra kod »Nove Menze«. U subotu 9. maja počela je u 8.30 sati pre podne vežba na igralištu sportskog kluba »Concordije«. Iako je padala kiša u subotu, nedelju i ponedeljak, ipak nije propušten ni jedan sat vežbanja, pa su svi tečajnici vlastitim iskustvom dokazali, da kiša i neprijatno vreme ne sme biti zapreka za vežbu na otvorenom. U subotu do 12 sati i posle ručka od 3 do 7 vežbalo se na igralištu, navečer od 8.30 do 9.30 održan je u realnoj gimnaziji sat teorije. U nedelju 10. maja u 8 sati pre podne svi su tečajnici u Maksimiru po blatnom i raskvašenom te-

»utakmicama«. Polovina članova bili su suci, a druga polovina takmičari. Tako isto i članice. U 10 sati izmenili su uloge, pa su suci postali natečajnici, a ovi pak suci. Svi članovi (osim trojice) i sve članice (osim dviju) izvršili su natecanje atletike po rasporedu za godinu 1931. Svi su tečajnici i tečajnice praktički sudili i proveli utakmicu, dok su nastavnici tečaja

1. Vlada Tratar (Ljubljana), 2. Križmanić (Celje), 3. Renner (Sušak), 4. Keđjanko (Beograd), 5. Hogge (Tuzla), 6. Blašković (Karlovac). — Članovi: 1. Bogojević (Vel. Bečkerek), 2. Zlatar (Cetinje), 3. Venuti (Maribor), 4. Gala (Maribor), 5. Slavić (Sibenik), 6. Zličić (Novi Sad).

Na rastanku darovala je uprava tečaja svakom tečajniku tri fotografije

Grupa nastavnika i tečajnika I. saveznog tečaja lake atletike u Zagrebu

samo nadzirali i savetom pomagali. Posle podne od 3 do 7 sati održan je praktični ispit za suce onih kandidata, koji su položili teoretski ispit. Rezultat praktičnog ispita komisija još nije obelodanila; većinom su braća i sestre ispit položili.

U 7 sati održan je u vrtu škole u Samostanskoj ulici sastanak svih tečajnika i nastavnika uz goste, predstavnike uprave Saveza i uprave župe iz Zagreba. Proglašeni su rezultati puskunih utakmica pre podne. Članice:

sa tečaja, knjige i upute za rad, dok će se raspisane nagrade za najbolji uspeh na tečaju (za članove kronografa-stopura, trenirka i sprint-čipele, za članice trenirka) razdeliti nakon što komisija proglasi uspeh na praktičnom sudačkom ispitu. Tako isto i uverenja o polasku tečaja.

Za vreme tečaja nije se desio ni najmanji incident, sve je prošlo u savršenom redu — sokolski. Zdravstveno stanje vrlo dobro. Tečaj je uspeo. — H. Macanović.

† Dr. Mate Drinković

U jednom sanatoriju u Beču, gde se je podvrgao operaciji tumora na mozgu, umro je 18. o. m. u 57 godini života dr. Mate Drinković, ministar bez portfelja.

Pokraj još svežih grobova najodličnijih sinova našega naroda: pok. generala Hadžića, pok. bana Matića, književnika i političara pok. Živana Živanovića, u ovo kratko vreme otvara se evo i još jedan, u koji neumoljiva sudbina polaže i ministra dra. Matu Drinkovića, starog narodnog borca i rodoljuba sa obala našeg plavog Jadrana.

Pok. dr. Drinković rodio se je na Jelsi. Nakon svršenih medicinskih nauka u Gracu službovao je kao općinski lekar najpre u raznim mestima okolice Sibenika, a potom dugo godina u samom Sibeniku, gde je i razvio svoju političku delatnost. Oduvek visoko nacionalno svestan, smion, dosledan, neustrašiv i vatan u borbi protiv vekovnog neprijatelja svog naroda, pok. dr. Drinković ostao je isto tako smion i neustrašiv i u ono teško doba iskušenja i patnje, kada je nadošla sudbina 1914. godina a s njome i počela jeziva tragedija našega naroda. Istoga dana, kada su u Sarajevu odjekli Principovi hitci, dr. Drinković na sletu Sokola na dalmatinskom Kosovu drži Sokolima vatreni govor i potiče ih da ustraju u svom radu i u narodnoj borbi, pozivajući ih, da ako nadode čas krvavog obračuna, da nijedan Sokol ne sme uzeti pušku i okrenuti je protiv svoga brata Srbina. I stoga je dr. Drinković tada bio među prvima, koji je morao da ispusti svoju otadžbinsku ljubav u austrijskim tamnicama sa ostalim našim narodnim borcima.

Kada je nestalo austro-ugarske imperije, po prevratu, dr. Drinković postaje član Narodnog Veća u Zagrebu i šef tzv. Narodne odbrane. U kasnijem našem slobodnom državno-političkom životu dr. Drinković igrao je vidnu ulogu te je u više navrata bio na čelu raznih ministarstava. U doba našeg narodnog i državnog preporoda, iza 6. januara 1929. g., dr. Drinković postaje ministar socijalne politike, a zatim ministar bez portfelja, na kojem ga je položaju zadesila i smrt.

Ime dra. Mate Drinkovića kao starog narodnog borca ostaće u svetloj uspomeni u jugoslovenskom narodu. Slava mu!

† Viktor Dyk

U nedelju 17. o. m. umro je u Trstenu na Lupodu kod Dobrovnika češki pisac, pesnik, političar i senator Viktor Dyk.

Viktor Dyk rodio se je 31. decembra 1877. god. u Šopki kod Mělnika u Čehoslovačkoj. Gimnaziju je apsolvirao u Pragu te se iza toga posvetio studiju prava, koji pak zbog svoje literarne radoznalosti nije završio. Od god. 1907. uređivao je mesečnik »Lumir«, od god. 1911. do 1914. tednik »Samostatnost«, a iza toga sve do svoje smrti dnevnik »Narodni Listy«. Kao pesnik izdao je velik broj sbirka pesama, nekoliko drama i dr.

U politički život stupio je veoma mlad. Za vreme prevrata bio je član revolucionarne narodne skupštine, god. 1920. izabran je za narodnog poslanika, a god. 1925. za senatora. Za vreme rata bio je zbog svog otvorenog protuslovenskog ponašanja duže vremena zatvoren. Kao političar pripadao je čehoslovačkoj narodnoj demokratskoj stranci. Slava mu!

Župa Karlovac

PRVI ŽUPSKI PROSVETNI ZBOR.

U nedelju, dne 19. aprila o. g., održan je u Karlovcu prvi župski prosvetni zbor. Prisustvovali su svi članovi župskoga prosvetnog odbora i predstavnici, odnosno prosvetari 14 sokolskih društava sa teritorije župe Karlovac. Po sporazumu sa načelnikom i odobrenjem župske uprave, zbor je sazvao i njime rukovodio prosvetar župe, brat prof. Josip Nikšić.

Otvorajući zbor predstavljaajući je rekao: »Još davno pre sretnoga dana našega narodnog oslobođenja i ujedinjenja dne 1. decembra 1918. god. postavio je za hrvatski deo našega naroda naš besmrtni vladika Josip Juraj Strossmayer geslo »Prosvetom slobodu«. Kao dobar pastir, on nije ostao

samo, kod reči i praznoga gesla, nego je te svoje reči potvrdio i delom osnovavši Jugoslovensku akademiju i udarivši temelje Univerziteta u Zagrebu. Učinio je to zato, jer je znao, da nikakova moć ovoga sveta ne može održati u ropstvu narod, ako je obrazovan, prosvetčen, odan vitezstvu i čojstvu. Naučavajući i radeći u duhu svoga gesla besmrtni Vladika nije to radio samo za hrvatski deo našega naroda, nego — to svi znamo — za celi naš Jug.

Danas svi znamo, da je takav rad u danim prilikama bio ne samo jedino moguće nego i najbolji, jer je najtrajniji, najdublji. Međutim taj rad nije i završen našim političkim narodnim oslobođenjem i ujedinjenjem; on nam je i posle toga još potrebitiji, ako hoćemo da očuvamo ono, što smo

svi zajedno uz najveće napore i žrtve stekli. Ta baš u naše dane kao da je prosvetčanje uma i srca najpotrebitije, jer je svuda zavladao kruti materijalizam i bezobzirni egoizam. A baš mi Sokoli smo najpozvaniji kao opšte narodna organizacija, da se posle političkoga oslobođenja bavimo za duševno, upravo karakterno i socijalno oslobođenje; mi Sokoli, koji smo bili i koji vazda treba da ostanemo apostoli idealizma u moralnom i nacionalnom pogledu te aktivnoga altruizma u socijalnom i materijalnom. Kako danas nema staleža, kome lični interes nebi bio vezan za zajedničko dobro, a to znači za dobro domovine, treba da se odviknemo gledati samo na sebe, a domovinu smatrati nekim apstraktnim bićem. Naprotiv, domovinu treba gledati u svakom bližnjem, u svakom članu naroda skupa s ovom mišom grudom velike naše otadžbine, nad kojom je Beli Karadordev Orao raširio svoja krila od Triglava do Devčelije i od Subotice do ispred Taraboša. Tako ćemo najbolje očuvati amanet naših najboljih preda, a izvršiti misiju, koju nam je dao u ruke naš narod i naš Kralj, Njegovo Veličanstvo Aleksandar I. Karadordević na prošlogodišnjem sletu u Beogradu. Voden ovim mislima otvaram ovaj zbor i pozdravljam vas sokolskim: Zdravo!

Posle ovih uvodnih reči pročitala je sestra tajnica Zora Trkulja-Vojnović rezoluciju prve redovne skupštine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, kod čega su naročito istaknuta i protumačena značajnija mesta.

Na trećem mestu dali su prisutni prosvetari izveštaje o svome radu u društvima, tako da je dobivena slika o mogućnosti prosvetnoga rada. Ta je slika, većinom, da uleva najbolje nade u budućni rad.

Kao četvrta tačka dnevnog reda bilo je utvrđivanje programa za rad do konca god. 1931., pa je zaključeno da se izvrši redovan i specijalan program rada. Redovan bi bio onaj koji je tradicijom ustaljen u sokolskom prosvetnom radu u formi nagovora pred vrstom, odnosno akademijama i priredbama sa predavanjima na sokolske spomen-dane. Kao specijalan program utvrđeno je držanje prosvetnih sokolskih tečajeva koncem meseca augusta i početkom septembra, te predavanje u vezi sa sletom u Splitu.

Na petom mestu raspravljano je pitanje osnivanja sokol. knjižnica, odnosno čitaonica, pa je zaključeno, da o tome župski prosvetni odbor donese odluku.

Nadalje pročitali su iz »Sokolske Prosvete« svi raspisi, koji se odnose na zbirku novinskih isečaka i radio-predavanja.

Pošto se kod eventualija nitko nije javio za reč, predsednik je predložio, da se saveznom prosvetnom odboru pošalje sledeći brzojavni pozdrav:

»Sa prvog zbora društvenih prosvetara Sokolske župe Karlovac pozdravlja bratski savezni prosvetni odbor iskrenim sokolskim: Zdravo! — Prof. Josip Nikšić, prosvetar župe Karlovac.«

Time je završen zbor, koji je u svakom pogledu lepo uspeo.

Župa Cefinje

SOKOLSKO DRUŠTVO PRČANJ.

† Brat Vladislav Šbutege.

Naše mlado Sokolsko društvo zadesila je teška nesreća smrću dobrog i zaslužnog staroste brata Vladislava Šbutege. Umro je u času, kad je —

† Brat Vladislav Šbutege

iako u odmaklim godinama — mladom snagom stvarao planove za napredak društva, kojemu je saveseo služio i prema kojem je svoje dužnosti vršio uzornom tačnošću. Bolom u duši oplakujemo smrt našeg staroste i brata i teško osećamo njegov gubitak za naše društvo, koje ima da se bori sa mnogim teškoćama. Njegovu ćemo uspomenu najbolje sačuvati ako ustrajemo na velikom i časnom poslu, koji smo pod njegovim vodstvom započeli. Slava mu i večna hvala!

P. V.

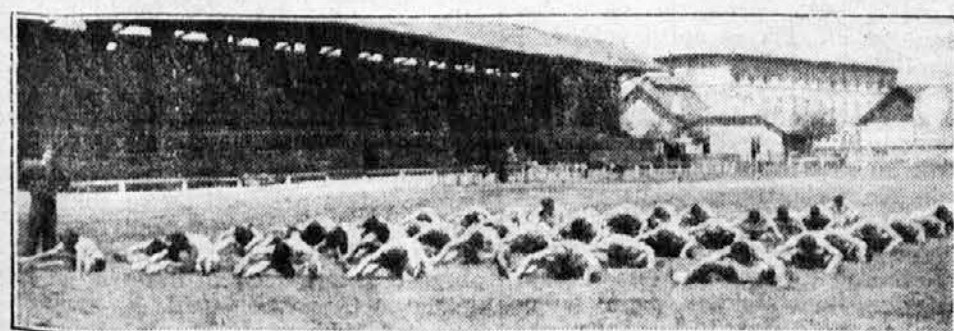

Školsko trčanje članova

tečaju svega je bilo 44 slušača, i to 15 članica i 29 članova.

Učesnici tečaja iz pojedinih župa: Beograd: s. Olga Keđjanko i br. Velimir Nikolić; Celje: s. Marija Križmanić, br. Stanko Burja i br. Rudolf Poljšak; Cetinje: br. Radovan Ivanović i br. Aleksandar Zlatarović; Karlovac: s. Vlastimila Blašković; Ljubljana: članovi TO Saveza s. Vlada Tratar i br. Herman Keber, savezni prednjak br. Rafael Ban, br. Mirko Stepišnik i br. Slavo Rajner; Maribor: br. Vladimir Venuti i br. Gojmir Gala; Mostar: br. Kosović Azis, br. Matejević Vjenceslav, br. Peš Jovo, br. Radojević Nedjo i br. Miletić Risto; Niš: s. Radmila Gavrilović i br. Dimitrije Mitić; Novi Sad: s. Anđelka Koledin i br. Zarko Zličić; Novo mesto: br. Pavel Splihal; Osijek: s. Marija Herceg i br. Budislav Šandorov; Split: br. Zvonko Barišić i br. Lav Lovrić; Sušak: s. Vera Renner-Sulčić i br. Drago Potočnjak; Sibenik: br. Hrvoje Mudronja i br. Marko Slavić; Tuzla: s. Rezika Hogge i br. Oto Stuchli; Ve-

renu pretrčali kroz šumu 3000 metara, a posle toga na igralištu HASK-a gledali su utakmicu ženskih u lakoj atletici, gde su postavljeni novi jugoslovenski rekordi. Tu su promatrali tehniku i način vežbanja najboljih naših atletkinja. Posle podne su se odmarali, a u 4 sata bili su na utakmici odbojke među dva odeljenja naraštaja društva Zagreb II. — U ponedeljak, utorak i sredu radilo se od 8.30 sati do 12 i od 3 do 6.30 na igralištu »Concordije«, a na večer od 8.30 do 9.30 u realnoj gimnaziji. Svaki dan tečajnici su u 10 sati dobili doručak, posle vežbe išli su na kupanje u kupalište »Terapija«. Lečnici Higijenskog zavoda pod vodstvom brata dra. Živka Prebega pregledali su rentgenološki i izmerili sve sestre i svu braću i, osim dva slučaja, svi su tečajnici bili zdravi. Jednome bratu zabranjeno je takmičenje. U sredu navečer održan je teoretski ispit 18 kandidata za atletske suce. Od 14 prijavljenih članova i 4 članice svi su položili teoretski ispit, i pokazali su mnogo znanja i spre-

Vežbe rastezanja

liki Bečkerek: s. Lili Terek i br. Boško Bogojević; Varaždin: s. Zdenka Volavšek, br. Zvonko Suligoi i br. Emil Jandrašić; Zagreb: sestre ing. Nada Zaljeupugina, Jovanka Mileusnić, Vjera Vasiljević i Sekana Saršon. U tečaju radilo se uvek na vežbalištu i u prirodi, jedino je večernji sat

me. Teoretski ispit položile su sestre Vlada Tratar, Marija Križmanić, ing. Nada Zaljeupugina i Olga Keđjanko; braća: Jandrašić, Mudronja, Bogojević, Zličić, Barišić, Suligoi, Potočnjak, Stepišnik, Venuti, Ban, Poljšak, Šandorov, Keber i Nikolić.

U četvrtak u 8 sati počele su

Župa Celje

JAVNI NASTOPI DRUŠTEV.

Župna uprava in tehnični odbor prejema od včlanjenih društev poročila o delovanju in pripravah za javne nastope. Od društev, ki so se ustanovila po lanskem župnem zletu, je prijavilo župi svoj javni nastop 8 društev, kar priča, da imajo novoustanovljena društva pridne vaditelje in vadiatelje, s pomočjo katerih jim je zagotovljen razvoj. Svoj telovadni nastop je prijavilo do 10. maja 35 društev. Prijave prihajajo skoraj dnevno. Smatramo, da je to zanesljivo merilo za delovanje župnih edinic. Upamo, da do konca leta ne bo niti enega društva v župi, ki bi ne imelo svojega javnega telovadnega nastopa.

Župna uprava je želela, da bi društva svoje nastope razporedila, da se ne bi en isti dan vršilo več prireditev. Toda število edinic je preveč naraslo, tako da ni mogoče preprečiti več istočasnih prireditev. Radi

pregleda letošnjih nastopov v župnih edinicah navajamo prireditve, kakor so jih društva prijavila.

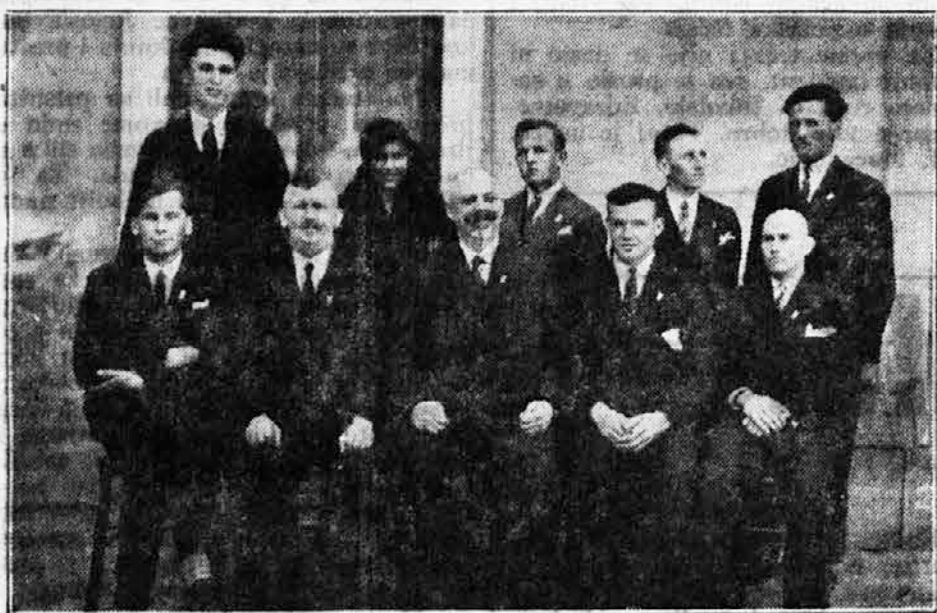
17. maja: Gomilsko, 31. maja: Store, 7. junija: okrožni zlet v Boštanju o priliki društvene desetletnice, Motnik (izlet društva Vransko), javni nastop v Šoštanju, 14. junija: Cerklje, Hrastnik, Rajhenburg, Smarje pri Jelšah, Zalec, 21. junija: Bizeljsko, razvite prapore in 25letnica društva v Krškem, javni nastop v Trbovljah, 28. in 29. junija: župni zlet v Celju, 5. julija: Brežice, Medija-Izlake (v slučaju slabega vremena 19. julija), Sevnica in Sv. Jurij ob juž. žel., 12. julija: Kapele, Polzela, Ponikva in Rimske toplice, 19. julija: Sv. Pavel pri Preboldu, 2. avgusta: Dobova, Sv. Križ pri Kostanjevici in Zagorje ob Savi, 9. avgusta: Laško in Vransko, 15. avgusta: Radeče (v slučaju slabega vremena 16. avgusta), Sv. Peter pod Sv. gorami in Velenje, 6. septembra: Sv. Peter v Sav. dolini in Šmartno ob Paki, 13. septembra: Petrovče.

ni telovadbi, da zna pravilno postopati pri vodstvu (metodika). Tyršev telovadni sestav teoretično in praktično (praktično vsaj za nižji oddelek) ter o anatomiji telesa, higijeni in prvi pomoči.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAGORJE OB SAVI.

Prvi društveni prednjački izpit.

Dne 26. aprila so bili v Zagorju ob Savi društveni prednjački izpiti.

Članovi komisije (sede) i prednjaci (stojé) sa I. društvenog prednjačkog ispita

Čas prijave je bil podaljšan do 25. aprila. Za izpit se je prijavilo 5 bratov in 1 sestra, ki so bili vsi pripuščeni k izpitu.

Uprava Sokolske župe Celje je imenovala sledečo izpraševalno komisijo: predsednik br. Klun France, načelnik društva, člani komisije pa bratje: Poljšak Ferdo, starešina društva, Mrnuh Ivan, podnačelnik, Černelec Božo, prednjak, in dr. Tomo Zarnik.

Izpiti so se vršili natančno po pravilih SKJ. Od 8. do 10. ure je bil pismeni izpit. Vsak kandidat je moral sestaviti eno telovadno uro enega oddelka. Takoj nato pa je bil teoretičen in praktični ustni izpit. Vsak kandidat je moral pokazati, da pozna zgodovino domačega društva ter v glavnem zgodovino vsega Sokolstva, da pozna sokolsko idejo, organizacijo SKJ, da je več varovanja pri praktič-

Izpit so napravili s prav dobrim in dobrim uspehom vsi prijavljenci, in sicer: Ašič Tone, Kovač Vili, Repovž Jože, Škrlovnik France, Šulin Matko in Berger Marta.

Vsi novi prednjaci so obiskovali društveni prednjački tečaj, ki se je vršil od 6. decembra do 21. decembra 1931. v Zagorju ob Savi in ga je vodil župni prednjak br. Stane Burja ter prednjaško šolo (priprave za izpite) v mesecu marcu in aprilu 1931., ki jo je vodil načelnik br. France Klun.

Tako je prednjaški zbor Sokolskega društva Zagorje zopet bogatejši za 6 prednjakov o društvenimi izpiti. Pa ne samo to; vsi so marljivo vaditelji in pomočniki pri posameznih oddelkih. Prednjaški zbor šteje sedaj 12 prednjakov in prednjacih, ki imajo izpite ter razne tečaje.

primorskih rojakov, br. Sovinek za mladino, iskrene, globoko občutene prijateljske besede pa so naslovili na odhajajočega š. br. Ing. Trobej, Blatnik in Kušar, sestra Justa Rakova pa mu je vročila skromen spomin. Sodeloval je tudi v splošno priznanje tamburaški zbor. Bratskemu Sokolskemu društvu Split, kamor odhaja br. Prelovec, čestitamo na pridobitvi vrlega prednjaka, v naših srcih pa ostane nanj lep, hvaležen spomin skupnega dela v mlademu društvu in odkritosrčnega tovarištva. Zdravo!

Ijenja br. I. Lavrenčiča preložiti na jesen letošnjega leta.

Bratska društvena načelnikstva opozarjamo, da že priglase člani in članice zanesljivo pošljete v ta jesenski tečaj.

ŽUP. NAČELNISTVO.

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-SIŠKA.

Naše Sokolsko društvo, ki bo prihodnje leto obhajalo 30letnico svojega plodonosnega dela, se je v teku let moralo težko boriti za svoj obstanek, vendar je iz teh bojev izšlo kot zmagovalce Tyrševe ideje. V teku let svojega obstoja je imelo naše društvo vedno neprilike s telovadnico, ki jo je često menjalo, nekaj časa pa je sploh ni imelo in se je telovadilo le v poletnih mesecih na prostem in na prostoru, ki nam je bil gostoljubno dan v uporabo.

Tudi danes se nam ne godi dosti bolje. Smo brez lastne telovadnice. Telovadi se v telovadnici osnovne šole v Šiški, ki pa je pretesna in nikakor ne zadošča razmahu v takem obsegu, kot bi bil mogoč v lastni telovadnici in v lastnem domu.

Da bi se temu večnemu preselje-

vanju iz telovadnice v telovadnico naredilo enkrat konec, se je že pred svetovno vojno ustanovilo društvo, ki naj bi postavilo Sokolu dom. Svetovna vojna je za nekaj let onemogočila delovanje vseh sokolskih društev v bivši Avstro-Ogrski in tudi društvu za zgradbo doma ni prizaneslo. V teh za Sokolstvo težkih časih se je porazgubilo veliko dragocenega materiala, tako, da ob prevratu ni ostalo veliko ali pa nič.

Po prevratu se je društvo za zgradbo sokolskega doma v Šiški znova sestalo, pregledale so se članske knjige, nabirali novi člani in začelo se je z delom. Uspeh ni izostal.

V nekaj letih se je nabralo toliko denarja, da je začelo društvo za zgradbo sokolskega doma resno misliti, da kupi primeren svet za dom in letno telovadišče. Tak primeren svet je društvo našlo na bivšem Luckmanovem svetu v Šiški, ki ga je tudi kupilo. Ta prostor se je primerno splanalil, ogradil z lično ograjo in letno telovadišče je bilo tu. Leta 1927., ko je naš Sokol obhajal svojo 25letnico pa je bila slovesna otvoritev našega letnega telovadišča. Pripomnim, da društvo za zgradbo doma nima dolga ker je vse do zadnje pare plačano, nasprotno pa ima v hranilnici naložen denar, kar je jako razveseljuje.

Letos pa se je društvo za zgradbo sokolskega doma v Šiški odločilo, da prične z gradnjo Sokolskega doma, ki je tako potreben našemu Sokolu. Naša želja po lastni strehi se bo vendar izpolnila. Prihodnje dni bodo zapele prve lopate svojo pesem in pričele kopati temelj za ponosni dom naših si-vih Sokolov.

br.

Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO GUŠTANJ.

Brez telovadnice društvo pozimi ni moglo gojiti telovadbe. Zato pa se je posvetilo tem več pažnje moralni vzgoji svojih pripadnikov. V kratkem času 3 mesecev je bilo 10 predavanj in 12 nagovorov. Snovi predavanjem so bile sledeče: Br. Močnik: Sokolski spomini na Koroško; br. Rožman: Ustroj radio prejemnega aparata; br. Tomažič: Smučarstvo in njegov pomen in Simon Gregorčič kot pesnik in narodni buditelj; br. dr. Erat: Čuvajmo naše zdravje; br. Jelenko: Gospodarstvo Jugoslavije; br. Gačnik: Kulturne in cerkveno politične prilike za časa delovanja sv. Save, Pomen sokolske telovadnice za kulturno življenje v Guštanju; Nauki iz rezolucije Savezne skupščine; br. Sovrč (iz Slovenjgradca): Sokolska ideologija.

Predavanja so bila vsa dobro obiskana.

Narščaj se je marljivo udeleževal v tamburaškem zboru. Osnovalec je tudi strelski odsek, ki pripravlja sedaj strelšče pri br. Gradišniku v sosednjih Brdinh. Članstvo se je mnogo bavilo tudi z načrti za zidavo Sokolskega doma, kot nujno potrebno in predpogoj za uspešnejše delovanje društva v prihodnosti.

J. G.

SOKOLSKO DRUŠTVO SLOVENSKA BISTRICA.

Društveno delovanje se je v tekočem letu znatno poglobilo in razširilo. Nedavno je bila ustanovljena že naša 7. četa tako, da imamo sedaj čete že na Tinju, pri Sv. Martinu n. Poh., v Črešnjevcu, na Vrhlogi, v Laporju, na Zgor. in Spod. Poljskavi. Vse te edince zadovoljivo napredujejo. Četa v Laporju je priredila dne 26. aprila dobro uspešno diletantsko predstavo, za 14. maj pa pripravila telovadni nastop. Četa pri Sv. Martinu je imela 26. aprila poučno predavanje. 10. maja pa uprizori Finžgarjevega »Divjega lovca«. Dne 3. maja je priredila telovadni nastop četa na Vrhlogi. Najprej je nastopila domača četa (12) z igrami. Nato je pod vodstvom domačega načelnika br. Horvata nastopilo 12 krepkih kmečkih fantov s predpisanimi prostimi vajami, ki so bile izvedene zelo dobro. Delo domačinov je vredno tem večje pohvale, ker nimajo na razpolago učiteljska, ki drugod vodi kmečke edince. Za domačini so se vrstili oddelki matičnega društva iz Sl. Bistrice, in sicer moški naraščaj, gojenke, članice in člani, ki so za svoj nastop želi zasluženo priznanje številnega kmečkega ljudstva, zbrahega na telovadišču iz domače vasi in iz sosednjega Črešnjevca in Laporja. Ob koncu je izpregovoril vsem oddelkom starosta matičnega društva br. dr. Pučnik o sokolskih načelih in o blagodejnem vplivu smotrene sokolske vzgoje. — Matično društvo je za vse čete priredilo enodnevno prosvetno šolo, ki se bo pa v kratkem ponovila. Za vse čete so izmed članov uprave določeni posebni prosvetni referenti. — Društveni nastop bo 31. maja v Slov. Bistrici. Takrat bodo prvi nastopili združeni oddelki vseh čet poleg domačega članstva, čegar število je znatno naraslo. Na predvečer t. j. 30. maja bo koncert salonskega orkestra s sodelovanjem br. Dežele iz Šmarja p. Jel. — Za zgradbo sokolskega doma, ki nam je nadvse potreben, se snuje posebno

društvo. Stavbišče bo deloma preurejeno v letno telovadišče in dobi novo ograjo.

SOKOLSKO DRUŠTVO RIBNICA-JOSIPDOL.

Sokolsko društvo Ribnica-Josipdol uprizori na binkošno nedeljo v telovadnici v Josipdolu šaloigro: »Poštna skrivnost«. Začetek ob 16. uri. — Vstopnina 6 Din, sedeži 3 Din.

SOKOLSKO DRUŠTVO SLOVENJGRAD.

Sokolsko društvo Slovenjgradec je priredilo v petek, 8. maja t. l., v sokolskem domu predavanje »Deci solnce in zrak«. Predaval je starosta Sokolskega društva br. dr. Železnikar. Poleg šolske mladine tukajšnje osnovne in meščanske šole z vsem učiteljskim se je udeležilo predavanja tudi nekaj odraslih, ki so vsi pritrjevali predavateljevemu pozivu po ustanovitvi krajevnega odbora Protituberkulozne lige v Slovenjgradu, odnosno oživljenju obstoječega, toda spečega odbora te prekorsne in potrebne človekoljubne organizacije.

V nedeljo, 10. t. m., so se zbrali v sokolskem domu načelniki(ce) in prednjaci(ce) Sokolskih društev Koroškega Sok. okrožja, da skupno predelajo in po potrebi popravijo predpisane proste in tekmovalne vaje za članstvo in naraščaj ter igre za deco. Navzočih je bilo 13 članov in 12 članic, ki so pod vodstvom okrožnega načelnika br. Veljaka intenzivno in vztrajno vežbali od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Poleg navodil za tekme so prejeli navodila za okrožni zlet, ki se bo vršil 21. junija v Slovenjgradu. Tudi redovne vaje so vežbali.

Udeležence tečaja je pozdravil v imenu Sokolske župe Maribor župni podstarosta br. dr. Železnikar. S.

Župa Skoplje

SEDNICA SOKOLSKIH ČETA U KUMANOVU.

Iniciativom načelnikstva Sokolske župe u Skoplju održana je prva sednica sokolskih četa društva Kumanovo.

Pošto sokolska ideja polagano ali sigurno kreće sebi put i u sela ove naše istorijsko klasične zemlje, župa je želela da vidi kakav je bilans toga rada u četama od 1. januara do 1. maja 1931. god. Radi toga agilno društvo u Kumanovu održalo je sednicu sokolskih četa u nedelju 10. maja, u prostori-jama monumentalnog Sokolskog doma. Ovoj sednici prisustvovalo je 20 delegata iz sokolskih četa: Matejča, Romanovci, Ml. Nagoričani, Tabanovci i Vincić. Sednici je prisustvovala i čitava uprava Sokolskog društva na čelu sa vrednim i agilnim starešinom bratom Jovanom Trišićem, a od strane župske uprave prisustvovali je načelnik župe i organizator četa brat Petar Čolić.

Starešina kumanovskog društva otvorio je sednicu u 9 sati pre podne. U svom govoru brat Trišić izneo je cilj ovog sastanka, zahvalio se braći, koja nisu zalila truda da istoj prisustvuju i time dokazali svoju sokolsku svest, koliko im na srcu leži napredak i razvitak Sokolstva.

Posle govora brata Trišića prešlo se na izveštaje pojedinih četa, koji su sastavljeni od 1. januara do 1. maja 1931. Svi izveštaji saslušani su sa velikom pažnjom i po svakom izveštaju vodila se je duga diskusija.

Na osnovu saslušanih izveštaja konstatovan je sledeći rad u svih 5 sokolskih četa:

1. Stanje članstva: vežbača članova 90, članica 8, muškog naraštaja 55, ženskog naraštaja 15, muške dece 200, ženske dece 80, pomažućih 127. Ukupno muških 472, ženskih 103.

U svih pet četa celokupno stanje članstva svih kategorija iznosi 575.

2. Stanje tehničkog rada: Vežbe u četama drže se samo nedeljom i praznikom sa svima članovima sem dece, koja imaju vežbe dva puta nedeljno. Rad na vežbanju kod svih kategorija bio je sledeći: upisanih vežbača svih kategorija 445; održano je časova vežbe svega 281, ukupno pohađanje svih vežbača 114.648, prosečno na 1 čas dolazilo je 407. Prema upisu vežbača i prema dolasku, vidi se da je pohađanje bilo veoma dobro. Kroz ovo vreme članovi su naučili određene vežbe za slet u Kumanovu. Sa ostalim kategorijama vežbale su se strojne vežbe i igre, a sa naraštajem i članstvom vežba se laka atletika i pripremaju se za utakmice na sletu u Kumanovu.

3. Stanje prosvetnog rada. Prema izveštajima konstatovano, da ni jedna četa nema svoje vlastite knjižnice, nego se članovi služe knjigama Narodne čitaonice i knjižnice, u kojoj su isto tako svi članovi. U svim četama pročitano je 126 knjiga sa 95 čitača. Najradije se čitaju narodne junačke pesme i istorijska dela našeg naroda.

U svim četama tokom ova četiri meseca održano je 28 predavanja iz Sokolstva, zadrugarstva, higijene, stočarstva i zaraznih bolesti. Svako predavanje bilo je posećeno tako da je

u svim četama na jednom predavanju bilo uvek prosečno 321 člana. Isto tako kod svake vežbe držali su se razgovori pred svim kategorijama o lepoti naše otadžbine, urednosti, čistoći, tačnosti, poslušnosti i o zaslužnim našim ljudima. U svemu je održano 123 razgovora.

Tokom zime priredile su čete o Sv. Savi svoju sokolsku zabavu sa pozornišnim komadom i raznim vežbama, a neke čete učestvovali su i na sokolskim akademijama sa svojim članstvom.

4. Stanje privrednog rada. U pogledu privrednog rada najveća pažnja bila je obraćena da se članovi čete nauče kalemiti vinovu lozu i voćke. Ove tečajevе održale su čete: Matejča, Romanovci i Ml. Nagoričani. Tečaji su trajali po 10 dana i pohađalo ih je 42 člana u sve tri čete. U proleće sve su čete zasadile 256 komada šumskog drveća (divljeg kestena, lipe i bagrema) i 56 komada blagorodnih voćaka. Zenski naraštaj i članice sokolske čete Matejča prema zaključku sednice uprave sve su bile upisane u domaćinski tečaj i svršile ga sa odličnim uspehom, a 3 članice naučile su čitati i pisati.

5. Stanje higijenskog rada. U ovom pogledu nijedna četa nije ništa učinila, sem toga da je čitavi rad bio sveden na predavanja o potrebi čistoće tela i kuće.

6. Materijalno stanje. Materijalno stanje u četama je vrlo slabo. Uzrok ovom slabom stanju je taj, što seljak nije naučen da za bilo kakvu ustanovu daje novac. Ali pored tih teškoća, ipak se članarina redovno i postepeno prikuplja. Kretanje blagajne bilo je sledeće: primanje sokolskih četa 1448 Din izdavanje 167 Din.

Stanje je gotovine u četama 1281 Din, koji se iznos nalazi uložen u zemljoradničkim zadrugama na kamate od 8%.

Sokolska četa Matejča, blagodareći pravilnom shvatanju opštinske uprave, osnovala je svoj fond, koji je određen za gradnju sokolskog doma u iznosu od 3000 Din, a koji je uložen u Zemljoradničku zadrugu na kamate od 8%.

7. Administrativni rad. Stanje administracije u četama bilo je sve do sada vođeno nejednako, ali se nastoji svim silama da se i u tom pogledu dođe do jednoobraznosti.

Nakon saslušanih referata pojedinih delegata sokolskih četa i konstatovanjem nedostataka u radu kroz ova četiri meseca, svi su referati nakon žive diskusije bili primljeni.

(Svršice se.)

Župa Osijek

IZ UPRAVE ŽUPE.

Poslednja sednica uprave župe održana je 24. aprila o. g. Zaključeno je predložiti bratskom Savezu da se za III. zamenika starešine imenuje brat Vučić Stjepan. Kreirane su nove referade: brat ing. Ključec preuzima evidenciju mes. izveštaja, a brat Furman evidenciju društvenih zapisnika i o okružnicama ove župe. Za četu Mirkovci imenuje se za prosvetara brat Lazar Stanimirović, a za četu Novi Jankovci za prosvetara brat Vl. Jagarinc. Zatim se imenuju sledeći načelnici četa: Za Tomašanci brat Mijo Bačić, za Beravci brat Nikola Glavačević, a načelnikom društva Đurđevac imenuje se brat Mirka Šebešćan. Provedena su još imenovanja novih uprava četa Bingula (starešina br. B. Sudarević), Semelci (star. br. P. Vuksanović), Dražgajci (star. br. J. Zlatarić). Nadalje je odobren osnutak i imenovanje uprave sledećih četa: Torjanci (star. br. Lj. Vitković, učitelj), Privlaka (star. br. D. Vujinović, učitelj), Soljani (star. br. M. Šimić), Retkovci (star. br. M. Đurđević), Andrijaševci-Rokovci (star. br. L. Igalac). Konačno se još odobrava osnutak sok. četa: Bračevci, Budrovci i Preslatinci, a imenovanja uprave usledice dok stignu predlozi od Sok. društva Đakovu.

Zatim je raspravljano o priredbi župskog sleta u godini 1931. te je zaključeno da se slet priredi u Vukovaru, prema zaključku ovogod. gl. skupštine, dne 15. i 16. augusta 1931., a pobliže o tome donosimo na drugom mestu. Od velikog broja raspravnih predmeta kojih je bilo 54 navodamo samo najmarkantnije. — Uzima se do znanja i odobrava se da Sokolsko društvo Erdevik priredi na dan 31. V. o. g. »Slet dece«. Na upit društva Vinkovci ima se istom pripočeti da su sokolske čete samostalne administrativne jedinice, pa da kao takove nisu dužne obraćati se župi putem društva, ali su dužna čete potpomagati u svakom pravcu. Uzima se do znanja zaključak uprave Saveza, da sve sokolske jedinice na teritoriju sreza Podravska Slatina pripadaju od sada župi Osijek. U predmetu predloga organizac. oteka Saveza o ustrojenju banovinskih župa upućuje se tom oteku mišljenju, koje je izradio starešina ove župe i koje je protiv osnutka banovinskih župa. Na predlog prosvetara imenuje su župski PO., o kojem pišemo na drugom mestu.

SOKOLSKO DRUŠTVO VELENJE.

Sokolsko društvo Velenje je priredilo v ponedeljek svojemu prvemu načelniku br. Radu Prelovcu iskreno odhodnico, katere se je udeležila tudi številna deputacija Sokolskega društva Šoštanj. Starešina domačega društva br. Kurnik se je br. Prelovcu prisrčno zahvalil za njegovo vzorno-marljivo organizatorično in tehnično delo v društvu ter v imenu direkcije rudnika za vestno službovanje, starešina br. Rejec za požrtvovalno pomoč Sokolskemu društvu Šoštanj in v imenu

Župa Kragujevac

SOKOLSKO DRUŠTVO ČAČAK.

Položili prednjački ispit.

Pred naročito ispitnom komisijom, koja se je sastala 9. i 10. maja u Čačku položili su društveni prednjački ispit braća: Sredojević Milivoje, Velović Radovan, Madžarević Momir, Đoković Milutin, Perčić Zivota, Zoranović Radoslav, Smiljanić Milosav, Ljujić Dragutin i Marić Jovan.

SOKOLSKO DRUŠTVO KRŠEVAC

Položili prednjački ispit.

Na dan 29. marta o. g. pred naročito ispitnom komisijom Sokolske župe Kragujevac položili su društveni prednjački ispit sledeća braća: Popović Ranko, Makšević Aleksej, Jazić Radovan, Stojković Rajko, Zirić Radomir i Sivoratka Radosav.

Župa Cjubiljana

ŽUPNI PREDNJAŠKI TEČAJ.

Župni prednjaški tečaj za vodnike in vodnice naraščaja in dece, ki bi se moral vršiti v mesecu maju, moramo, žal, radi še ne popolnega ozdrav-

IZ NACELNISTVA ŽUPE.

Izvršena je raspodela župe na 8 okružja sa sedišta u Osijeku g. g., Osijeku d. g., Vinkovcima, Vukovaru, Požegi, Našicama, Slav. Brodu i Dol. Miholju. Načelnistva tih okružja su također imenovana i po načelnstvu Saveza odobrena. Okružjima su date direktive za rad i za pregled društava i četa. Nadalje su izdate vežbe za sokolske čete (sa slikama) i nadopune i ispravci prostih vežbi i vežbi na spravama za ovogod. župsko natecanje. Uveden je lakotletski četverboj i odbojka.

IZ TEHNIČKOG ODBORA ŽUPE.

T. O. župe konstituirao se je na sednici od 26. IV. o. g. i izradio raspored tehn. rada za 1931. god. Na toj sednici raspravljeno je o prednj. tečajevima, koji su se održali u martu o. g. Zaključeno je prirediti jednodnevni tečaj (7. juna) za ispravak prostih vežbi sokolskih četa i barem tronedeljni tečaj za Sokole-učitelje i to u mesecu julu o. g.

Za župski slet u Vukovaru 15. i 16. augusta o. g. izradio je raspored i to: 15. dopodne natecanje društava, popodne natecanje četa u I. a. četverboju, uveče akademija. U nedelju dopodne probe i povorka, popodne javna vežba. Učestvovanje na ovom sletu je obavezno za sva društva i čete župe Osijek. Sudelovanje na sletovima župa Bjelovar (31. V.) i Split (28. V.) dozvoljeno je samo pod uvjetom, da ne sme kolidirati sa radom i pripremanjima za naš župski slet.

Društva i čete upozorene su na tehn. knjige i časopise i na saglasnosti sa P. O. župe sastaviće se obvezatne minimalne knjižnice.

Kao najavljene i odobrene priredbe spominjemo: »Slet sokolske dece sreza Iločkog« u Erdviku (31. maja), javnu vežbu Sokolskog društva Vinkovci i četa toga društva i javnu vežbu Sokolskog društva Valpovo (početkom jula).

Sokolsko društvo Đakovo priređuje tečaj za vodnike svojih sokolskih četa.

IZ PROSVETNOG ODBORA ŽUPE.

Dne 22. aprila o. g. održana je konferencija, koja je imala zadatak, da se dogovori o konstituiranju prosvetnog odbora župe te da načelno i preparatno raspravlja o nekim važnim pothvatima, koje PO ima u prvom redu da provede. Raspravljano je o organizaciji referada (naročito o izveštajnoj službi), o imenovanju prosv. nadzornika, a najviše o jednoobraznom sprovođenju u život svih potrebnih mera u vezi sa staranjem o novom članstvu (raspis br. 3. Saveznog PO) te konačno o uvođenju obaveznih minimalnih sokolskih knjižnica za društva i čete ove župe. Ta zamisao tipiziranja i postepenog i progresivnog propisivanja sve većeg broja sok. knjiga za naše knjižnice smatra se veoma potrebnom i važnim predmetom celishodnog, sistematskog i po mogućnosti što jedinstvenijeg vaspitnog rada po društvima i četama. O tim krupnim pitanjima spremiće se sva braća do sledeće sednice PO, na kojoj će se doneti konačne odluke o uvođenju minimalnih knjižnica i o idejnim školama za novo članstvo.

U stvari konstitucije odbora za ključan je sledeći sastav, koji je već i na sednici uprave župe od 24. aprila o. g. odobren: predsednik: Stanetić F. Aleksandar, potpredsednik: prof. dr. Mamuzić Ilija, tajnik: Bojanin Pero, članovi: Beara Ilija (izveštioac za šir. sok. štampa), prof. dr. Čepinać Nikola (izveštioac za nar. prosvetno), Mr. ph. Helfrich Franjo, Ljubić Peroslav, dr. Mušević Stojan (pretnik novinskog oteka), Nepokoj Janko, Šomborčeva Olga (zapisničar), prof. Stoišavljević Bogdan.

SOKOLSKO DRUŠTVO BENICANACKI MAGADENOVAC.

Ovo društvo stvorilo je program rada za sok. god. 1931.

Pre nego li se iznese program rada ovogod. društva, vrlo je važno da se napomenu okolnosti, pod kojima to društvo radi.

Jedna od najvećih poteškoća za rad društva je, što su članovi iz sedam različitih sela. Svaki član (osim dvojice) udaljen je od sokolskih prostorija najmanje 2 km, a nekiji i 5 km. Stoga su udešene vežbe u zimsko vreme svake druge nedelje, a leti svake nedelje. Uz ove i neke druge poteškoće udešen je sledeći rad u god. 1931.:

1. Tehnički rad: Društveno natecanje imalo bi se održati 5. VII. na dan sv. Cirila i Metoda, a pred natecanjem imao bi jedan član P. O. održati predavanje o sv. Cirilu i Metodu i o Janu Husu. 6. septembra bi se održala proslava spojena s javnom vežbom. Mesto 1. XII. održala bi se akademija 23. IX. To bi bio rad tehničkog oteka.

2. Prosvetni rad: Prosvetnom odboru stavljeno je u dužnost, da se svaki mesec održi po jedno predavanje po jednom članu P. O. Osim toga isti član P. O. mora u onom mesecu, kad je održao predavanje, biti i dežurni, t. j. mora dolaziti na vežbe i održavati članovima vežbaćima nagovore pre, odnosno posle vežbe.

SOKOLSKA ČETA FRKLJEVCI-RADANOVCI.

Četa je održala 12. aprila veoma uspešno priredbu. Pozdravnim govorom otvorio je priredbu načelnik br. Andrija Gabrić, a prosvetar Sok. društva Pleternica Mr. ph. Nikola Peleš održao je predavanje: O sokolskoj misli.

Igrokaz, koji je zatim sledio, bio je izveden sigurno i dobro. Naraštaj je vežbao besprekorno. Dvorana je bila puna općinstva, koje je velikim zanimanjem pratilo sve tačke programa.

I ta je priredba pokazala, da je napredak sokolske misli u našem narodu jak, stalan i siguran.

SOKOLSKO DRUŠTVO OSIJEK DONJI GRAD.

Društvo je održalo 3. maja o. g. u dobro posećenoj dvorani donjogradskog Sokolskog doma komemoraciju hrvatskim mučenicima banu Petru Zrinskom i Krsti Frankopanu. Predavanje je održao br. dr. Ilija Mamuzić, koji se zadržao na oertavanju bečke politike prema Hrvatima, a koju je najbolje okarakterizirao sam ban rečima (u jednom pismu poljskom kralju Višnjovjeckom): »Austrijska vlada traži u nemiru drugih svoj mir, u nesreći drugih svoju sreću, a u poništenju slobodština i potpunom podjarmljenju Ugarske i Hrvatske svoju veličinu i slavu. Nema vlade na svetu — rekao je ban Petar — koja bi bila tako opakih osećaja spram Boga i naroda kao austrijska, a kod toga najgora je to, što nema nade, da će se to ikad popraviti.« Predavač je podvukao ove proreke reči bana mučenika, i onda istakao da danas kult Zrinskoga i Frankopana održavaju ne samo Hrvati nego i svi Jugoslaveni, jer su oni kao branitelji Hrvatske ujedno bili branitelji i mučenici cele Jugoslavije.

Prosvetni odbor toga društva konstituirao se je na svojoj sednici od 14. aprila ovako: dr. Ilija Mamuzić (predsednik), Slavko Kovačević (tajnik), ing. Ante Šafner, dr. Vl. Živanović, Drag. Muk. P. Močanin, Mr. ph. Franjo Helfrich, Jakov Herceg, Matija Beyer, Vl. Srb i Pavle Brnjevarac. Na toj sednici stvoren je program budućeg rada, koji će se uglavnom sastojati u održavanju redovnih nagovora pred kategorijama (za sada svaku nedelju jedanput), u predavanjima, u priređivanju društvenih posela, a naročita pažnja će se posvetiti društvenoj knjižnici.

SOKOLSKO DRUŠTVO OSIJEK GORNJI GRAD.

Društvo je prideliilo dne 29. aprila u Sokolskom domu društvenu komemoraciju za spomen Petra Zrinskog i Krste Frankopana. Brat prof. dr. Milan Stijić održao je predavanje o značenju Zrinskog i Frankopana za prava hrvatskog dela našega naroda. Predavanje je završio apelom na prisutne, da narodna borba još nije dovršena, jer se moraju upravit naša pogledi na braću u Istri i dotle raditi, dok se s njima ne ujedini.

SOKOLSKO DRUŠTVO SVINJAREVCI.

Pre kratkog vremena Hrv. selj. za druga u Svinjarevcima tamošnjem Sokolskom društvu darovala je svotu od Din 1000— za nabavu odela siromašnim pripadnicima sok. naraštaja i sok. dece.

Ovaj gest dostojan je svake hvale i dokaz je više, kako Sokolstvo postaje miljenice našega sela i da naš narod u Sokolstvu vidi najviše garancije, da će ono svojoj otadžbini odgojiti zdrave, napredne i jake sinove.

SOKOLSKO DRUŠTVO SID.

Dne 7. marta o. g. društvo je održalo veoma uspešno priredbu.

Pre nastupa pozdravio je marni starešina brat dr. Jovo Hrgović Nj. Vel. Kralja, Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, a setio se i osamdeset prve godišnjice rođenja velikoga filozofa, učenjaka i odličnog Sokola pretsednika bratske Čehoslovačke Republike dr. Tome G. Masaryka.

Nastupio su sve kategorije. Vežbe pratio je na klaviru brat prosvetar Vilko Kostelić. Izvedene su sledeće zanimive tačke: Život deteta u vežbi, vežbe s loptama, ritmičke vežbe novoga oblika, skupinske ritmičke vežbe na ručama, vežbe na ručama, igra s talambasima, polkin ples itd.

Publika je velikom pažnjom pratila produkciju spontanim aplauzima i za svake tačke.

Uspeh programa ima se pripisati agilnom radu društvenoga načelnika brata Milenka Miholjevića na čelu s njegovim prednjačkim zborom.

Poset je bio obilan, što svedoči da je priredba donela vrlo dobar moralan i materijalan uspeh. Posle programa razvila se animirana zabava s igrankom.

Ima nade da će Sokolsko društvo Sid još više napredovati, jer se primećuje sve veći interes za Sokolstvo i njegov značaj po državno i narodno jedinstvo.

SOKOLSKO DRUŠTVO TENJA.

Ovo društvo marljivo radi na prosvetnom polju. Svake srede održavaju

se predavanja za članstvo i za meštane. O nacionalnom odgoju te o istoriji i geografiji naše otadžbine predavaju braća S. Vitas i M. Luketić, o sokolskoj misli br. D. Halas. Poljoprivredna predavanja održava također br. D. Halas, a o higijeni braća V. Miterko i Z. Dokić.

Župa Split

SOKOLSKO DRUŠTVO HVAR.

Dne 18. aprila ovde je svečano otvorena sokolska čitaonica sa knjižnicom. Toga dana održana je i svečana sednica društva, na kojoj je brat prosvetar istakao važnost i korist čitaonice i knjižnice za sokolski prosvetni rad. Tom prilikom održao je i govor u vezi sa 10-godišnjicom odlaska italijanske okupatorne vlasti sa Hvara.

Dne 30. aprila osobito lepo proslavljena je obletnica pogibije Zrinskog i Frankopana. Ujutro bila je u stolnoj crkvi zadušnica, kojoj su prisustvovali sve vlasti i školska deca sa nastavnicima. Naveče je Sokolsko društvo priredilo akademiju sa lepim programom, na kojoj je zamenik brata prosvetara održao značajan proslav o značenju tragedije u Bečkom Novom Mestu. Pored deklamacija, sve kategorije izvele su svoje vežbe veoma dobro.

Uspeh akademije u svakom pogledu je dobar pa i materijalni, iako je to bio radni dan.

Župa Varaždin

RAZVOJ RADA U ŽUPI.

Inicijativom Sokolskog društva Varaždin održan je od 7. do 11. aprila o. g. sokolski tečaj za učitelje varaždinskog sreza.

Tečaj je polazio 80 učitelja i učiteljica iz varaždinskog sreza, a predavanja je slušao i veći broj članova Sokolskog društva Varaždin.

Predavano je praktički: gradivo za osnovne škole, proste vežbe i igre te teoretski: istorija telesnog odgoja i Sokolstva, ideologija i organizacija Sokolstva, metodika telesne vežbe, razdoba i značenje Tyrševog sokolskog sistema.

Učesnici sokolskog tečaja u Varaždinu (7. do 11. IV. 1931.)

Predavala su braća Dušan Bogunović, Matko Rubinić, dr. Miroslav Posmodi, dr. Zvonimir Milčetić, Zvonko Suligoj i Nikola Bosanac.

Sva predavanja praćena su sa velikim interesom sigurni smo, da će doći mnogo uspeha u seoskim sokolskim četama naše nove župe.

U nedelju 26. aprila o. g. održan je prvi zbor načelnika i načelnica društava i četa naše župe. Od 37 jedinica bilo je zastupano 30 jedinica sa preko 40 izaslanika. Utvrđen je tehnički rad župe. Prednjački tečaj održaće se šim se vrata braća i sestre iz saveznog tečaja. Iz izveštaja izaslanika proizlazi, da sva društva i čete rade, no opaža se veliko pomanjkanje stručno obra-

SOKOLSKO DRUŠTVO ČAKOVEC.

Dne 2. maja u 9 sati uveče priredilo je naše Sokolsko društvo u Čakovcu svečanu akademiju u počast naših narodnih mučenika Petra Zrinskog i Franje Krste Frankopana.

Starosta br. dr. Blažić otvorio je tu velebnu svečanost lepim i jezgrovitim nagovorom, ističući značenje tog istorijskog dana, koji je važan nacionalni momenat za sav naš jugoslovenski narod. Pozdravlja i kliče sokolski Zdravol našem prvom starešini Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, kao i celom Kraljevskom Domu. Vojna glazba odsvirala je zatim državnu himnu.

Brat prosvetar održao je vrlo uspešno predavanje o zaveri Zrinskog i Frankopana, što je narod sa zanimanjem saslušao.

Zatim je sledio u uzornom redu nastup svih kategorija, i to: muška deca izvela su slikovite proste vežbe sa pesmom; ženska deca rukovetne proste vežbe; muški naraštaj proste vežbe sa štapovima; članovi učenici praške proste vežbe; ženski naraštaj niži odio proste vežbe s vencićem; muški naraštaj viši odio praške proste vežbe; članice građanke praške proste vežbe; muški naraštaj niži odio ritmičke proste vežbe; ženski naraštaj viši odio proste vežbe — valcer ples; članice učenice proste vežbe — polkin

Sport je veselje

tako dolgo, dokler se telo ne utruđi. Vse lepote narave, ki razveseljujejo pešca v začetku potovanja, ne učinkujejo več, kadar duh in telo popustita.

Ne napotite se na noben izlet, niti na dopust brez PALMA podpetnikov na čevljih. Pri vsakem kilometru, ki ga na PALMA podpetnikih prehodite, se boste radi spomnili našega nasveta.

PALMA omogoča elastično hojo, ščiti noge in čevlje in Vas ohrani svežega ter veselega.

PALMA gumi-podpetniki povečajo veselje pri sportu.

Domači proizvod

zovanih prednjaka i sprava. Osim Zrinsko-Frankopanskih proslava, koje je priredilo veći broj društava i četa, održaće se javne vežbe: 4. juna u Čakovcu, 7. u Varaždinu i 14. u Kotoribi, potonja spojena sa razvićem barjaka.

Na zboru konstituisan je ovaj tehnički odbor: načelnik Jože Stare, zam.

ske-Frankopansku pesmu. Zatim su sve korporacije sa glazbom krenule do sokolane, gde je održan svečani zbor. Pretsednik Jadranske Straže brat Josip Kelšin otvorio je zbor prigodnim govorom o značenju Zrinsko-Frankopanske slave, istaknuvši borbu našeg naroda za oslobođenje i ujedinjenje. Zatim je sestra Dagmar Hafner deklamovala pesmu »Na Ozlju«. Prosvetar Sokolskog društva brat Eduard Babić održao je opširno i zanimivo predavanje o životu, zaveri i tragičnoj smrti narodnih mučenika Petra Zrinskog i F. Frankopana. Naročito je podvukao značenje kulta ovih mučenika u našem narodu. Svečanost je završena sviranjem državne himne.

SOKOLSKO DRUŠTVO PAKRAC.

2. maja o. g. održana je sokolska akademija u spomen narodnih mučenika P. Zrinskog i K. Frankopana, koja je uspeła u svakom pogledu.

Novo organizovani i uvežbani društveni muški pevački zbor nastupio je sa 35 pevača u 2 tačke i odneo buru aplauza.

Brat Bajde, nastavnik muzike na učiteljskoj školi, nije zalio truda, da se pesme valjano otpevaju.

Proslav, koji je održao brat S. Kralj, ostavio je dubok dojam na sve. Odavši dostojnu poštu narodnim junacima, izneo nam je pred oči ideale naše sokolske i to na jedan vrlo ubedljiv način.

Smesu jugoslovenskih motiva otvirao je pod marnim ravnanjem sestre Kamenarove naš glazbički orkestar precizno i s osećajem. Nastup članova bio je doličan; sve sami prednjači, pa je i razumljivo, da trud, što ga ulaže naš neumorni načelnik brat Zehak, donosi ploda.

Završnu su tačku izvele naraštajke sa mnogo gracije i sokolskog poleta. Iza programa nastala je nezvezana zabava. Akademiji prisustvovala je i župska načelnica sestra Brozović. Na akademiju došao je i priličan broj seljaka, dok od inteligencije vrlo malo.

SOKOLSKO DRUŠTVO PISAROVINA.

Dana 5. maja održalo je ovašnje Sokolsko društvo 15. javnu vežbu sa sledećim rasporedom:

O tragediji Zrinskog i Frankopana održao je predavanje brat dr. Milan Andrić, nakon toga su odvežbane proste vežbe muškog i ženskog podmladka, članova, te vežbe na konju muškog podmladka, vežbe na stolu članica i vežbe na ručama članova. Sve su vežbe bile dobro izvedene.

Interes za ovu proslavu bio je velik tako, da je unišlo preko 3000 Din u korist fonda za gradnju Narodnog doma u Pisarovini, koji se već gradi a to zahvaljujuć vanrednom razumevanju za isti po gospodinu banu dr. Ivi Peroviću.

Dana 24. ov. meseca obaviće se na svečani način postavljenje temeljnog kamena, kojom će prigodom ovašnje Sokolsko društvo održati 16. javnu vežbu, a na kojoj će nastupiti sokolski podmladak iz celoga sreza kao i članovi sokolskih četa, te članovi, članice i naraštaj zagrebačkih sokolskih društava sa sokolskom glazbom.

Na tu proslavu prisustvovati će izaslanik Saveza SKJ, Sokolske župe Zagreb, te Oblast. odbora Jadranske Straže i Crvenog Krsta iz Zagreba.

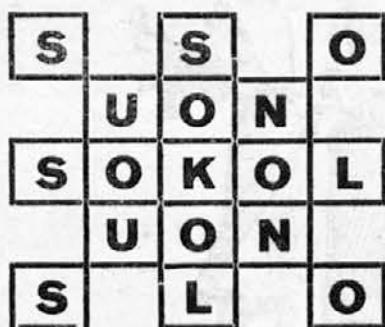
Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO IVANIGRAD.

30. aprila priredilo je Sokolsko društvo u zajednici sa ovašnjom Jadranskom Stražom, proslavu u spomen Zrinskog i Frankopana. U 8 sati u župnoj crkvi otislužene su svečane zadušnice, kojima su prisustvovali članovi Sokola, Jadranske Straže, vatrogasnog društva, osnovna i drž. grad. škola, te predstavnici gradske uprave na čelu sa br. načelnikom grada L. Pleše. Posle zadušnica vatrogasna glazba otvirala je pred crkvom Zrin-

Sukno

za sokolski krog

Pri večjih naročilih znaten popust!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

POZOR! NAJNOVEJŠA BRZOLIKALNICA!!

Čenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril 11. maja t. l. najmodernejšo brzolikalnico za likanje raznovrstnih oblek. Imam v to svrhu najmodernejši ameriški univerzalni stroj, s katerim zlikam in očistim obleko v najkrajšem času. Na željo stranke se obleka tudi prekroji ali obrne. Poleg tega priporočam svoj prvovrstni modni atelje ob solidnih cenah.

JOS. BOC, Ljubljana, Kolodvorska ul. 6

Najjeftinije sokolske potrepštine dobijo se kod

G. Horvatek

Dobavljač Saveza Sokola kralj. Jugoslavije

..... Zagreb, Frankopanska 9

Prodaja tehničnih proizvodov družbo s o. j.

"HAMAG"
LJUBLJANA
KNAFLJEVA ULICA BR. 4

Geodetski instrumenti i pomagala
sviju vrsti.

TVORNICA ŽIME ZA ŽIMNICE

M. Masterl

d. z. o. z.

(Lastnika Bajželj in Masterl)

STRAŽIŠČE PRI KRANJU

(Dravska banovina)

priporoča vse vrste žimo za postelje in za telovadne blazine. — Edino dobro in higijensko predpisano odgo-
varjajoče telovadne blazine so usnjate, napolnjene z žimo.

Творница гимнастичких
и спортских справа

J. ОРАЖЕМ

Добављач Савеза Сокола
крављевине Југославије

РИБНИЦА (Доленско)

Израђује све соколске веж-
бање справа, опреме читавих
друштвених и школских веж-
баона, спортске потрепштине
за лаку атлетику, справа за
летна вежбаљашта, купа-
лишта и бањске, љуљанке,
справа за децу итд. Израда
савршена и елегантна, по-
служба најсолиднија, цене
најумереније. — Илустро-
вани сеник бесплатно.

ОСНОВАНА 1881. ГОДИНЕ

»IZVOR«

veletrgovina galanterijske,
nirnbarske i kratke robe

SUŠAK

ŠETALIŠTE KRALJA PETRA
prodljena Zvonimirova ul. 92

KLIŠEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarno

ST-DEU

LJUBLJANA

DAIMATINOVA 13

Priporočamo trgovino z
rami, zlatino in srebrnino

A. FUCHS

LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA ULICA 4

NA OTOKU LOPUDU kraj
Dubrovnika, otvoren je novi
Hotel Pension „Lopud Kuljevan“
sa divnim pogledom na more.
Cijena potpunog pensiona sa
taksama Din 65.— / Tražite
prospekte!

Гранд Хотел „Петроград“

преко пута
железничке станице

БЕОГРАД

Najveća zaloga elegantnih
oblačil za dame in gospode

FRAN LUKIĆ

Ljubljana, Stritarjeva ulica 9

JOS. HAFNER zavod za umjetno vezenje

LJUBLJANA, Prisojna ulica (Tabor)

(Bivši poslovođa firme Meškudla, koja je uslijed smrti vlasnika prestala da radi)
Izrađujemo sokolske zastave najjeftinije po našim ili
pripisanim naertima, obazirajući se na propise SKJ.
Molimo, tražite specijalne oferte i naerte.

Telefon štev. 2312
Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA
DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH
Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilu-
strirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure
in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste.
Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА

БРАНКО ПАЛЧИЋ ♦ ЗАГРЕБ

Краљице Марије 6

Добављач Савеза Сокола крављевине Југославије

Брзојавни наслов: „Трикожа“ Загреб • Телефон интерурбан 26-77

Израђујем све врсте соколских потрепштине за јавни и излетни наступ свих
категирија нашега чланства и то тачно према пропису Савеза Сокола крављевине
Југославије. Слике у оригиналним бојама прописних одела налазе се
у књизи „Организација Савеза СКЈ“. — Захтевајте цене и проспекте. —
Цене врло умерене, а за тачну и солидну израбу јамчим.

MEDIĆ-ZANKL

TVORNICE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV, D. Z. O. Z.
CENTRALA V LJUBLJANI — LASTNIK FRANJO MEDIĆ

TVORNICE: LJUBLJANA-MEDVODE
PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA MARIBOR — NOVI SAD

LASTNI DOMAČI PROIZVODI:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov, emajlno-lakastih in oljnatih barv. Kemično
čiste in kemično olupane kakor tudi navadne prstene barve vseh vrst in
barvnih tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke „MERAKL“
za obrt, trgovino in industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo.

CENE UMERJENE. ★ TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

Sokolskom društvu Livno potreban je jedan načelnik za puhalačku glazbu.

Reflektanti neka se obrate na adresu:

NURIJA DIZDAR, načelnik Sokolskog

društva, radi pobližih uslova. Mesto je

stalno. Prednost imaju stariji kapelnici.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske
organizacije u zemlji sa svim potrepštinama, koje su
potrebne za izvođenje programa i za postignuće ciljeva
našeg Sokolstva. Izdaje i raspisuje tiskanice, knjige i
brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagan-
dističnog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i
muzikalije. Komisijska prodaja odora svoju kategoriju

NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM
TELEFON BROJ 25-43. — POŠTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.831
ZAHTEVAJTE CENIK

A. GOREC

DRUŽBA Z O. Z.

v palači Ljubljanske kreditne banke in
Gospodarskega centra št. 14 — Ljubljana

nudi najceneje: **Najboljša kolesa** svetovnih znamk, vse potrebščine za kolesa.
Autopneumatiko in **automaterijal** v največji izbiri. — **Šivalne stroje**
v najboljši kakovosti. — Prodaja tudi na obroke. — Društva popust.